

Cu titlu de manuscris
C.Z.U: 657.37:006.44(043)

COJOCARU (BĂRBIERU) ANA-CAROLINA

**ANALIZA DE SENZITIVITATE A FACTORILOR DETERMINANȚI ÎN CREȘTEREA
CALITĂȚII RAPORTĂRII INTEGRATE**

Specialitatea științifică: 522.02 CONTABILITATE; AUDIT; ANALIZĂ ECONOMICĂ

Rezumatul tezei de doctor în științe economice

CHIȘINĂU, 2026

Teza a fost elaborată în cadrul departamentului „Contabilitate, Audit și Analiză economică” a Academiei de Studii Economice din Moldova în cotutelă cu departamentul „Contabilitate, Audit și Finanțe” a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, România.

Conducător științific:

MIHAILA Svetlana, doctor în științe economice, conferențiar universitar, ASEM, Republica Moldova.

Conducător științific în cotutelă:

GROSU Veronica, doctor în științe economice, profesor universitar, Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, România.

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctor:

1. **Președinte - GRIGOROI Lilia**, doctor în științe economice, conferențiar universitar, ASEM;
2. **Conducător științific – MIHAILA Svetlana**, doctor în științe economice, conferențiar universitar, ASEM;
3. **Conducător științific în cotutelă - GROSU Veronica**, doctor în științe economice, profesor universitar, Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, România;
4. **Referent oficial - GRAUR Anatol**, doctor în științe economice, conferențiar universitar, ASEM;
5. **Referent oficial - COJOCARU Maria**, doctor în științe economice, conferențiar universitar, USM;
6. **Referent oficial – IONESCU-FELEAGĂ Liliana**, doctor în științe economice, profesor universitar, Academia de Studii Economice din București, România;
7. **Referent oficial - SOCOLIUC Marian**, doctor în științe economice, profesor universitar, Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, România.

Susținerea va avea loc la data de 02 aprilie 2026, ora 14.30, în ședința **Comisiei de susținere publică a tezei de doctor** din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova, pe adresa: MD-2005, mun. Chișinău, str. G. Bănulescu-Bodoni, 59, birou 104, (blocul B).

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova, pe pagina web a ASEM (www.irek.ase.md) și pe pagina web a ANACEC (www.anacec.md).

Rezumatul a fost expeditat la 15 februarie 2026.

Președinte al Comisiei de susținere publică a tezei de doctor:

doctor în științe economice,
conferențiar universitar

GRIGOROI Lilia

Conducător științific:

doctor în științe economice,
conferențiar universitar

MIHAILA Svetlana

Conducător științific în cotutelă:

doctor în științe economice,
profesor universitar

GROSU Veronica

Autor

**COJOCARU (BĂRBIERU)
Ana-Carolina**

© Cojocaru (Bărbieru) Ana-Carolina, 2026

CUPRINS

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII.....	4
CONȚINUTUL TEZEI.....	9
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	22
BIBLIOGRAFIE	26
LISTA PUBLICAȚIILOR ȘTIINȚIFICE ALE AUTORULUI LA TEMA TEZEI.....	27
ADNOTARE.....	30
ANNOTATION	31
АННОТАЦИЯ	32

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei de cercetare și importanța problemei abordate. Pe parcursul anilor, raportarea corporativă a trecut prin numeroase transformări, astfel încât să corespundă provocărilor legate de dezvoltarea durabilă și de interconectivitatea economică. Dacă până acum scopul raportării corporative era de a oferi informații despre performanța financiară a entităților, în prezent investitorii și părțile interesate nu se pot pronunța asupra performanței entității dacă nu sunt prezentate și informații despre performanța nefinanciară. Pornind de la existența acestei necesități a izvorât noua formă de raportare denumită raportare integrată, care reunește ceea ce anterior se raporta separat.

În contextul realităților economice actuale caracterizate de volatilitate și incertitudine, calitatea comunicărilor corporative a devenit o oportunitate de a consolida încrederea și de a asigura continuitatea în raporturile dintre entități și părțile interesate. În acest sens, raportarea nu mai poate fi percepută exclusiv în termeni financiari, ci presupune o viziune holistică privind parcursul entităților în crearea valorii pe termen scurt, mediu și lung. Raportarea integrată se manifestă ca o cerință pertinentă, capabilă să elimine barierele legate de conectivitatea performanțelor financiare, sociale și de mediu, prezentându-le într-o manieră coerentă și relevantă în scopul luării unor decizii strategice informate.

Adoptarea raportării integrate nu reprezintă doar o reacție la cerințele pieței, ci o reflecție a unei perspective moderne de guvernare, în care transparența și dezvoltarea durabilă sunt identificate ca puncte de referință în orientarea strategică a entităților. În virtutea acestui considerent, analiza de senzitivitate a factorilor determinanți ai calității raportării integrate se dovedește a fi un mijloc valoros nu doar în procesul de cercetare, ci și pentru formularea de strategii și politici de dezvoltare durabilă.

Raportarea corporativă este într-o etapă de redefinire conceptuală și funcțională, fiind influențată de cerințele tot mai complexe ale părților interesate și a exigențelor privind transparența în procesul de creare a valorii pe termen scurt, mediu și lung. Pe acest fundal, raportarea integrată a devenit un instrument strategic prin care organizațiile își comunică viziunea, performanțele și perspectivele, într-un mod coerent și accesibil utilizatorilor, însă, nu doar adoptarea acesteia, ci mai ales înțelegerea factorilor privind calitatea raportării integrate, contribuie la relevanța informației prezentate.

Motivația alegerii temei se fundamentează pe nevoia de a oferi claritate entităților nu doar în înțelegerea raportării integrate ca concept, ci și în identificarea și analiza factorilor esențiali care îi determină calitatea. Într-un mediu economic instabil, caracterizat de crize, conflicte geopolitice, schimbări climatice, digitalizare accelerată și dezvoltarea inteligenței artificiale, capacitatea entităților de a construi o imagine transparentă, completă și orientată în viitor devine o oportunitate reflectată prin avantaj competitiv. Așadar, analiza de senzitivitate a factorilor calității raportării integrate reprezintă o etapă firească în eficientizarea procesului decizional și în remodelarea strategiilor de raportare durabilă.

Importanța temei este determinată de actualitatea și aplicabilitatea raportării integrate, având în vedere atenția deosebită ce se acordă, la nivel global, problemelor de raportare holistică, dar și de integrare a dimensiunilor de dezvoltare de mediu, socială și de guvernare (ESG) în evaluarea performanței corporative. În contextul modificărilor cadrului normativ, reprezentat de Directiva Europeană în ceea ce privește Raportarea privind Durabilitatea de către Întreprinderi (CSRD), Standardele Europene de Raportare privind Durabilitatea (ESRS) și Standardele de Sustenabilitate din componența Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), capacitatea entităților de a asigura o comunicare clară și consecventă depinde, în mare măsură, de înțelegerea factorilor ce pot îmbunătăți nivelul calității rapoartelor. Astfel, cercetarea realizată se aliniază tendințelor moderne, având o contribuție analitică substanțială, cu utilitate pentru sectorul privat și pentru mediul academic.

Datorită globalizării, entitățile sunt într-o continuă competiție cu concurenții, nu doar la nivel local, ci și global. Condițiile pieței contemporane influențează întreprinderile să găsească metode de diferențiere, dar și de creștere a legitimității și încrederii părților interesate, raportarea integrată devenind un instrument potrivit pentru a demonstra angajamentul corporativ în problemele de dezvoltare durabilă.

Descrierea situației în domeniu și identificarea problemelor cercetării. Problematika adoptării și implementării raportării integrate în cadrul entităților prezintă o direcție de interes în literatura de specialitate ce se extinde din deceniul precedent până la momentul actual, dat fiind necesitatea de adaptare a întreprinderilor la noile cerințe de responsabilitate socială corporativă, dar și în contextual dezvoltării durabile. Odată cu publicarea Cadrului de Raportare Integrată (CRI), cercetătorii au inițiat studii ample pentru a evidenția metodologia de aplicare a raportării integrate, precum și factorii ce tind să aibă impact asupra calității informațiilor prezentate în acest tip de rapoarte.

Până acum, în literatura de specialitate au fost abordate mai multe direcții de cercetare, cum ar fi: nivelul de acceptare și adoptare a raportării integrate, critici și aprecieri ale CRI, rolul structurii de guvernanta asupra calității raportării integrate, impactul implementării raportării integrate în eficientizarea comunicării cu părțile interesate și în creșterea performanței entităților, dar și factorii ce influențează îmbunătățirea informațiilor publicate în rapoartele integrate. Numeroși autori au studiat diverse direcții de cercetare în domeniul raportării integrate, în *Republica Moldova* evidențiindu-se autorii Grigori L., Lazari L., Mihaila S., în *România*, autorii Grosu V., Ionescu-Feleagă L., Socoliuc M., Sofian I., Tiron-Tudor A., iar la *nivel internațional* cercetătorii Dumay J., De Villiers C., Eccles R., Krzus M., Maroun W., Raimo N., Vitolla F.

Chiar dacă se atestă o creștere a numărului de lucrări științifice privind factorii determinanți ai calității raportării integrate, există limitări asociate cu cercetările publicate, majoritatea studiilor abordând o analiză izolată a potențialilor factori, cum ar fi performanța financiară, caracteristicile consiliului de administrație și a comitetului de audit, fără a propune modele ce ar explora într-o manieră holistică elementele de impact. În plus, analiza de senzitivitate a factorilor este mai puțin aplicată, deși este o metodă relevantă de a clasifica factorii după importanța acestora.

În contextul presiunii tot mai mari a părților interesate, a reglementărilor tot mai stricte și a necesității de adaptare a entităților la modele de afaceri ce vizează dezvoltarea durabilă, cercetarea senzitivității factorilor determinanți ai calității raportării integrate devine o direcție imperativă pentru asigurarea transparenței și încrederii în comunicarea corporativă.

Problemele științifice importante soluționate în teză privesc identificarea și testarea factorilor determinanți care influențează calitatea raportării integrate și rapoartelor de responsabilitate socială corporativă (CSR), precum și evaluarea intensității și sensului impactului acestora prin analiza de senzitivitate. Prin cercetarea realizată au fost depistate variabile interne și externe ce pot afecta transparența și relevanța informațiilor prezentate în rapoartele integrate, dar și credibilitatea acestora în percepția părților interesate. În același timp, au fost dezvoltate modele empirice menite să ajute entitățile în optimizarea procesului de raportare integrată, punând bazele unor practici eficiente de evaluare și îmbunătățire continuă a calității informațiilor comunicate părților interesate.

Scopul cercetării constă în determinarea și cuantificarea impactului exercitat de diverși factori (financiar, de mediu, de guvernanta, macroeconomici, culturali) asupra calității raportării integrate la nivelul entităților din Europa, dar și evidențierea influenței pilonilor ESG în îmbunătățirea rapoartelor CSR în cadrul entităților din Republica Moldova și România. Cercetarea vizează nu doar structurarea factorilor în funcție de impactul acestora, ci și evidențierea senzitivității rapoartelor la modificarea acestora, oferind entităților și cercetătorilor un cadru analitic relevant pentru aplicare.

În vederea atingerii scopului cercetării, au fost definite următoarele **obiective de cercetare**:

- ✓ evidențierea evoluției și gruparea pe decade a etapelor de dezvoltare a conceptului de raportare integrată;
- ✓ prezentarea și explicarea elementelor de conținut a CRI, dar și delimitarea actualizărilor ultimei versiuni a cadrului;
- ✓ fundamentarea teoretică a conceptului de raportare integrată prin sinteza definițiilor autorilor din domeniu și furnizarea unei definiții proprii a raportării integrate;
- ✓ studierea nivelului de dezvoltare și a tendințelor în domeniul raportării integrate și calității acestora la nivel internațional, prin aplicarea analizei bibliometrice;
- ✓ sinteza rezultatelor empirice prezentate în literatura de specialitate privind impactul factorilor determinanți asupra calității raportării integrate prin realizarea unui studiu meta-analitic al lucrărilor;

- ✓ evaluarea practicilor CSR și analiza impactului indicatorilor ESG clasici și extinși asupra calității raportării CSR în cadrul entităților din România și Republica Moldova;
- ✓ modelarea comportamentului componentelor ESG în corelație cu calitatea raportării CSR, la nivel sectorial, prin dezvoltarea unor modele explicative;
- ✓ identificarea și testarea efectului modelator a principalilor factori de influență asupra calității raportării integrate, la nivelul entităților europene;
- ✓ formularea unor recomandări de perfecționare a transparenței și relevanței informațiilor raportate prin ajustarea factorilor determinanți identificați.

Metodologia de cercetare. Pentru a îndeplini obiectivele și scopul propus, au fost aplicate atât metode calitative, cât și metode cantitative de cercetare. Astfel, demersul științific debutează cu o analiză exploratorie a literaturii de specialitate privind evoluția raportării integrate, dar și a conținutului CRI, implicând și metoda comparativă aplicată diverselor viziuni exprimate de autorii din domeniu. În același timp, a fost realizată o sinteză teoretică a definiției și conceptului de raportare integrată, concomitent cu evidențierea beneficiilor și criticilor la care a fost supusă raportarea integrată pe parcursul anilor.

Analiza bibliometrică realizată a implicat explorarea noțiunilor „raportare integrată” și „calitatea rapoartelor integrate”, pentru a contura tendințele de cercetare în domeniul raportării integrate. În scopul formării bazelor de date, au fost concatenate și excluse valorile dublate a fișierelor extrase de pe platformele Web of Science și Scopus, procedeu realizat prin intermediul R Studio. Analiza bibliometrică a fost realizată prin intermediul extensiei Bibliometrix, a R Studio, oferind o sinteză cantitativă a literaturii de specialitate. Totodată, pentru a concentra rezultatele empirice ale lucrărilor ce au explorat factorii calității raportării integrate, s-a recurs la meta-analiza de tipul propus de Hunter, Schmidt și Jackson. Metoda selectată a permis sistematizarea rezultatelor obținute de numeroase studii empirice, găsind, astfel, consensul în varietatea de concluzii publicate.

Pentru a explora nivelul cunoașterii și aplicării rapoartelor CSR, dar și influența factorilor ESG asupra calității acestora, a fost aplicată metoda cantitativă, datele fiind colectate prin intermediul chestionarului distribuit către entități din România și Republica Moldova. Distribuirea chestionarului a fost realizată prin intermediul emailului, LinkedIn și Facebook, reușind să fie colectate 303 răspunsuri. Pentru a asigura o completare rapidă și eficientă a chestionarului acesta a fost elaborat cu ajutorul Google Forms, aceasta fiind o platformă user-friendly. Metodele statistice de cercetare, reprezentate de modelele de regresie liniară multiplă, au fost aplicate prin intermediul SPSS versiunea 26, astfel testând 6 modele atribuite creșterii calității raportării CSR.

De asemenea, cercetarea practică a implicat colectarea datelor din rapoartele integrate ale entităților Europene, publicate pe platforma Corporate Register, dar și întocmirea unui model de scoring al calității rapoartelor integrate, în conformitate cu prevederile CRI. Ulterior aprecierii calității rapoartelor integrate, dar și indicării valorilor indicatorilor macroeconomici, de mediu și culturali, datele au fost interpretate statistic, în vederea testării celor 5 modele de regresie liniară multiplă.

Ipoteza de cercetare este conturată ținând cont de premisa că variația factorilor interni și externi ai entităților (economici, sociali, de mediu și de guvernanta) acționează asupra calității raportării integrate, stimulând creșterea sau diminuarea acesteia. Prin analiza de senzitivitate a acestor factori determinanți se va evidenția magnitudinea și direcția impactului fiecărui factor, confirmând că performanța durabilă și transparența entităților tind să îmbunătățească calitatea raportării integrate.

Noutatea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute se manifestă prin dezvoltarea unei abordări teoretico-metodologice integrate de analiză a factorilor determinanți ce influențează calitatea rapoartelor CSR și a celor integrate, prin aplicarea metodelor de analiză de senzitivitate asupra variabilelor economice, sociale, de mediu și instituționale. Mai mult, cercetarea vizează o cercetare complexă a raportării CSR, aliniată specificului economiilor din Republica Moldova și România, propunând modele empirice de estimare a calității raportării în corelație cu performanța durabilă a entităților. *Elementele inovatoare* ale tezei sunt:

- ✓ fundamentarea teoretică a cadrului conceptual al raportării integrate, prin analiza și compararea definițiilor, principiilor și funcțiilor acesteia, și formularea unei accepțiuni proprii asupra raportării integrate ca instrument de comunicare strategică și creare de valoare durabilă;

- ✓ proiectarea modelelor econometrice pentru ajustarea calității rapoartelor CSR din perspectiva performanței dimensiunilor ESG a entităților din Republica Moldova și România, dar și pe domenii de activitate;
- ✓ elaborarea unui model de scoring aplicabil în practica entităților și a părților interesate, adaptat prevederilor CRI, menit să optimizeze și să standardizeze procesul de evaluare a calității rapoartelor integrate, sporind comparabilitatea în rândul acestora;
- ✓ dezvoltarea unei metodologii empirice de analiză de sensibilitate aplicabilă factorilor determinanți ai calității raportării integrate pentru cuantificarea impactului și semnificației acestora;
- ✓ elaborarea și testarea modelelor econometrice multifactoriale, grupate pe dimensiuni financiare, de mediu, de guvernanță și macroeconomice, ce influențează variația calității raportării integrate la nivelul entităților europene;
- ✓ contribuția la extinderea bazei empirice și metodologice în domeniul raportării integrate, prin integrarea factorilor de natură financiară, de mediu, de guvernanță și macroeconomică într-un model unificat de analiză.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Analiza conceptuală și teoretică, precum și demersurile metodologice privind modelele de îmbunătățire a calității rapoartelor CSR și a rapoartelor integrate, dezvoltate în cadrul tezei, contribuie semnificativ atât la consolidarea cadrului teoretic, cât și la fundamentarea unor măsuri relevante în context practic. *Relevanța teoretică a tezei* este evidențiată de cercetările dezvoltate în cadrul acesteia, concretizate în următoarele aspecte:

- ✓ conturarea etapelor definitorii ale evoluției conceptuale a raportării integrate, prin evidențierea modului în care dimensiunile de durabilitate și responsabilitate corporativă au redefinit paradigma tradițională a raportării corporative;
- ✓ delimitarea și aprofundarea cadrului teoretic al raportării integrate, prin analiza elementelor structurale și funcționale care susțin coerența și relevanța informațiilor raportate;
- ✓ dezvoltarea teoretică a conceptului de gândire integrată, prin explicarea rolului acestuia în conectarea performanței financiare cu factorii nefinanțari și cu procesul decizional strategic;
- ✓ sistematizarea conceptelor fundamentale și a elementelor de conținut ale raportului integrat, contribuind la o înțelegere structurii informaționale a acestui tip de raportare;
- ✓ analiza principiilor directoare ale raportării integrate, în corelație abordările autorilor din domeniul de cercetare;
- ✓ fundamentarea dimensiunilor conceptuale ale raportării integrate prin integrarea perspectivelor teoretice dezvoltate în cercetarea științifică de specialitate;
- ✓ realizarea unei sinteze critice privind beneficiile, provocările și limitele adoptării raportării integrate, din perspectiva viziunilor enunțate de cercetătorii științifici;
- ✓ consolidarea cadrului teoretic al cercetării prin utilizarea analizei bibliometrice ca instrument de cartografiere a stadiului actual al cunoașterii în domeniul raportării integrate;
- ✓ identificarea și interpretarea tendințelor majore de cercetare asociate raportării integrate, evidențiind direcțiile dominante și ariile insuficient explorate;
- ✓ investigarea conexiunilor tematice dintre raportarea integrată și problematica calității informației raportate, contribuind la aprofundarea și nuanțarea cadrului conceptual al cercetării;
- ✓ integrarea rezultatelor meta-analizei privind factorii determinanți ai calității raportării integrate, ca bază teoretică pentru dezvoltări ulterioare în plan metodologic și empiric.

Valoarea aplicativă a cercetării este confirmată prin:

- ✓ facilitarea procesului de luare a deciziilor investiționale, întrucât entitățile cu o performanță superioară în domeniul ESG tind să ofere informații mai detaliate și transparente, orientând atenția investitorilor către întreprinderi responsabile și etice.
- ✓ sprijinirea decidenților politici și a organismelor de reglementare în procesul de consolidare a dimensiunilor de guvernanță, prin promovarea politicilor anticorupție, a eticii și transparenței, precum și prin armonizarea cadrului legislativ național cu standardele internaționale.

- ✓ oferirea de instrumente analitice pentru organizațiile non-guvernamentale (ONG) și organizații civice, care pot utiliza rezultatele sectoriale pentru a solicita creșterea transparenței în sectoarele economice mai puțin deschise raportării performanțelor ESG.
- ✓ creșterea gradului de conștientizare a angajaților privind principiile ESG, facilitând comunicarea internă și îmbunătățirea condițiilor de muncă, a politicilor anti-discriminare și a beneficiilor oferite de entități.
- ✓ posibilitatea ajustării factorilor determinanți ai calității raportării integrate de către conducerea entităților, prin consolidarea auditului intern și apelarea la servicii de audit extern (Big 4), în scopul sporirii transparenței și acurateței informațiilor raportate.
- ✓ îmbunătățirea proceselor de raportare integrată, prin aplicarea concluziilor privind nivelul optim de detaliere al informațiilor, respectând principiul conciziei și relevanței în comunicarea performanței corporative.
- ✓ monitorizarea și optimizarea rentabilității entităților, în vederea asigurării resurselor necesare elaborării unor rapoarte integrate de calitate ridicată.
- ✓ perfecționarea politicilor macroeconomice și a strategiilor de dezvoltare durabilă, în contextul constatării influenței pozitive a produsului intern brut pe cap de locuitor (PIB) asupra calității raportării integrate.
- ✓ orientarea investitorilor și a partenerilor de afaceri către entități transparente, responsabile și cu risc reputațional redus, prin identificarea factorilor determinanți ai calității raportării.
- ✓ consolidarea relațiilor dintre entități și comunitate, prin îmbunătățirea comunicării corporative și creșterea vizibilității impactului social și de mediu al activității întreprinderilor.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere au la bază scopul și obiectivele tezei, vizând evidențierea evoluției și gruparea pe decade a etapelor de dezvoltare a conceptului de raportare integrată; prezentarea și explicarea elementelor de conținut a CRI, dar și delimitarea actualizărilor ultimei versiuni a cadrului; fundamentarea teoretică a conceptului de raportare integrată prin sinteza definițiilor autorilor din domeniu și furnizarea unei definiții proprii a raportării integrate; studierea nivelului de dezvoltare și a tendințelor în domeniul raportării integrate și calității acestora la nivel internațional, prin aplicarea analizei bibliometrice; sinteza rezultatelor empirice prezentate în literatura de specialitate privind impactul factorilor determinanți asupra calității raportării integrate prin realizarea unui studiu meta-analitic al lucrărilor; evaluarea practicilor CSR și analiza impactului indicatorilor ESG clasici și extinși asupra calității raportării CSR în cadrul entităților din România și Republica Moldova; modelarea comportamentului componentelor ESG în corelație cu calitatea raportării CSR, la nivel sectorial, prin dezvoltarea unor modele explicative; identificarea și testarea efectului modelator a principalilor factori de influență asupra calității raportării integrate, la nivelul entităților europene; formularea unor recomandări de perfecționare a transparenței și relevanței informațiilor raportate prin ajustarea factorilor determinanți identificați.

Implementarea rezultatelor științifice. Concluziile și rezultatele cercetării au fost aplicate în practică în cadrul mai multor entități autohtone, confirmând aplicabilitatea și relevanța modelelor propuse: BC Victoriabank SA, Efes Vitanta Moldova Brewery SA, Zernoff Beverages SRL și Art Flame SRL.

Aprobarea rezultatelor lucrării. Rezultatele cercetărilor științifice realizate au fost prezentate și discutate în cadrul a 10 conferințe naționale și internaționale, printre care 3 conferințe (IBIMA 2021, SICB 2023, SICB 2025) *indexate în baza de date Web of Science și Scopus*, astfel obținând recunoașterea și validarea cercetărilor efectuate. În același timp, activitatea științifică desfășurată a fost apreciată la nivel național și internațional prin premiarea în cadrul Saloanelor de creativitate și inovație, precum: European Exhibition of Creativity and Innovation „Euroinvent”, Iași, România, 2024, *Premiul II și Medalia de Argint*; European Exhibition of Creativity and Innovation „Euroinvent”, Iași, România, 2025, *Premiul II și Medalia de Argint*; Expoziția Internațională de Inovație și Transfer Tehnologic Excellent IDEA, Chișinău. Republica Moldova, 2024, *Premiul I și Medalia de Aur*; *Certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe* AGEPI seria O nr. 7235 din 24.02.2022. Performanțele științifice au fost recunoscute prin acordarea Bursei de Excelență a Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2023.

Publicații privind tema tezei. În urma cercetărilor realizate, a rezultat un număr total de 22 de lucrări publicate, printre care: 1 monografie colectivă la editura Universității Wrocław, Polonia; 4 articole științifice

indexate în baza de date Web of Science și Scopus (Elsevier); 5 articole în reviste științifice din alte baze de date recunoscute de către ANACEC indexate în B.D.I; 4 lucrări în reviste incluse în Registrul Național al revistelor de specialitate; 2 lucrări prezentate în cadrul conferințelor și altor evenimente științifice incluse în alte baze de date recunoscute de către ANACEC; 5 articole în manifestările științifice înregistrate în Registrul materialelor publicate în urma manifestărilor științifice organizate în R. Moldova; 1 certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe, eliberat de AGEPI. Astfel, volumul total al lucrărilor constituie 9,77 coli de autor.

Volumul și structura tezei. Teza cuprinde: adnotare, introducere, patru capitole, concluzii și recomandări, bibliografie (374), 166 pagini text de bază, 39 tabele, 28 figuri și 17 anexe.

Cuvinte-cheie: raportare integrată, cadru de raportare integrată (CRI), gândire integrată, sustenabilitate, CSR, dezvoltare durabilă, durabilitate, calitatea raportării integrate, factori determinanți, Consiliul Internațional de Raportare Integrată (IIRC), transparență, crearea de valoare, părți interesate, ESG, comunicare corporativă, Global Reporting Initiative (GRI), analiză bibliometrică, raportare nefinanciară, conformitate, raportarea privind durabilitatea, indicatori de performanță, guvernanta corporativă, strategie corporativă, calitatea informațiilor, riscuri și oportunități, impact social și de mediu, reputație corporativă, avantaj competitiv, reglementări internaționale, impactul raportării integrate.

CONȚINUTUL TEZEI

Secțiunea **Introducere** vizează prezentarea scopului și obiectivelor de cercetare aplicate în vederea soluționării problemei de cercetare evidențiate, concomitent cu accentuarea relevanței și importanței temei de cercetare, în contextul practicilor și tendințelor actuale din domeniu.

În **capitolul 1 „Fundamente teoretico-conceptuale ale raportării integrate”** a acestei teze este prezentată fundamentarea teoretică și metodologică a raportării integrate, concomitent cu delimitarea aspectelor evolutive a acesteia de la raportarea financiară clasică către un model centrat pe durabilitate și responsabilitate corporativă. Totodată, au fost explorate principalele componente ce formează CRI, precum gândirea integrată, conceptele fundamentale, elementele de conținut și principiile directoare ce stau la baza acestui tip de raportare pe fondul normelor actuale. În același timp, capitolul sistematizează și sintetizează perspectivele cercetătorilor privind definirea conceptului de raportare integrată, evidențiind și fundamentele critice ale raportării integrate. Prin acest demers de cercetare se oferă o viziune comprehensivă asupra beneficiilor și provocărilor întâmpinate în procesul de implementare a informațiilor financiare și nefinanciare în evaluarea performanței și a riscului organizațional, dar și o accepțiune proprie asupra conceptului și definiției raportării integrate.

Raportarea rezultatelor obținute este o practică obligatorie pentru fiecare entitate, fiind o modalitate de a comunica cu mediul extern. În ultimii ani, raportarea a fost supusă unor schimbări considerabile, entitățile căutând soluții pentru a fi mai aproape față de părțile interesate și pentru a-și spori credibilitatea. Este un fapt cert că raportarea tradițională nu mai poate face față solicitărilor complexe ale utilizatorilor, astfel au apărut diferite tipuri de rapoarte care să răspundă acestor nevoi informaționale. În acest context, raportarea integrată reprezintă soluția optimă pentru prezentarea rezultatelor entităților dintr-o perspectivă holistică, reunind informații financiare și nefinanciare într-o formă structurată, care reflectă parcursul creării de valoare pe diverse intervale de timp. Deși raportarea integrată a debutat de mai bine de un deceniu, procesul de dezvoltare este în plină desfășurare, iar cercetarea în acest domeniu este esențială, având în vedere că entitățile au nevoie de un cadru de raportare adaptat cerințelor actuale.

Prin totalizarea etapelor parcurse, se constată că raportarea corporativă a evoluat semnificativ de-a lungul timpului, adaptându-se în mod constant transformărilor din mediul economic, normativ și social. Astfel, de la o abordare îngustă a performanței financiare, raportarea a atins valențe integrate, ținând cont de aspecte ce se extind dincolo de obținerea profitului, incluzând dimensiuni esențiale precum impactul asupra mediului, responsabilitatea socială, guvernanta corporativă și crearea de valoare pe termen lung pentru toate părțile interesate. Tabelul 1 prezintă evoluția cronologică pe decade a raportării corporative, delimitând caracterul perioadei menționate și tipul de raportare practicat de către entități.

Tabelul 1. Prezentarea succintă a etapelor în evoluția raportării corporative de la abordarea financiară la abordarea integrată

Etapa, perioada	Descrierea perioadei	Tipul de raportare
Etapa I (până în anii 1970)	Neglijența industrială	Raportare financiară tradițională
Etapa II (1970-1980)	Conștientizarea impactului ecologic	Raportare financiară tradițională
Etapa III (1980 - 1990)	Geneza conceptului de dezvoltare durabilă	Raportare financiară tradițională și comunicări voluntare privind mediul
Etapa IV (1990 - 2000)	Structurarea și standardizarea responsabilității corporative	Raportare financiară tradițională și raportare de mediu/CSR voluntară și izolată
Etapa V (2000-2010)	Incorporarea principiilor de durabilitate sustenabilitate în planificarea strategică	Raportare financiară tradițională, raportare privind durabilitatea și raportare CSR
Etapa VI (2010-2020)	Dezvoltarea conceptuală și implementarea practică a raportării integrate	Raportarea integrată și raportarea privind durabilitatea
Etapa VII (2020 până în prezent)	Raportare integrată consolidată și standardizată	Raportarea cu tendință de reglementare și standardizare globală
Tendențe de viitor (post 2025)	Consolidarea raportării integrate în era digitalizării și inteligenței artificiale	Raportare integrată digitală

Sursa: elaborat de autor în baza informațiilor studiate

Fiecare etapă a dezvoltării raportării corporative a fost caracterizată de o extindere a scopului și conținutului comunicărilor, astfel încât acestea să fie aliniate cu tendințele din domeniul standardizării globale. În acest context, raportarea integrată nu este doar o inovație în raportare, ci și o schimbare de paradigmă care evidențiază conștientizarea importanței aspectelor ESG în crearea de valoare pe termen lung, într-un mod transparent, responsabil și durabil.

Inevitabil, în viitor, profesioniștii contabili vor trebui să se reconcilieze cu tendințele din domeniul inteligenței artificiale, adaptându-se noilor tehnologii de colectare, analiză și raportare a datelor privind performanța financiară și nefinanciară. La aceeași concluzie a ajuns și alți autori, considerând că „*tehnologiile inteligenței artificiale vor intra încet în entități, necesitând treptat mai multe cunoștințe și expertiză din partea contabililor*”. Studiile recente confirmă deja aplicarea pe scară largă a instrumentelor bazate pe inteligență artificială, în cadrul entităților din România, fiind abordate în principal metode de eficientizare a vizualizării datelor și de automatizare a generării informațiilor. Astfel, decada anilor 2020-2030, cu siguranță va fi una marcată de revoluționarea practicilor de raportare prin integrarea tehnologiilor bazate pe inteligență artificială, având în vedere accelerarea semnificativă a dezvoltării acestui domeniu din ultimii ani.

CRI stabilește principiile directoare, elementele de conținut și conceptele de care se ține cont în prezentarea rapoartelor integrate către părțile interesate. Identificarea și înțelegerea nevoilor utilizatorilor este un aspect fundamental pentru a prezenta un raport integrat informativ și relevant, care să consolideze și să îmbunătățească relațiile cu părțile interesate.

Potrivit CRI, gândirea integrată presupune examinarea în mod sistematic de către entități a conexiunilor între structurile sale operaționale și funcționale, în corelație cu tipurile de capital pe care le consumă sau asupra cărora exercită un impact. Datorită ambiguității noțiunii de gândire integrată, IIRC s-a străduit să aducă mai multă claritate prin definirea gândirii integrate ca „*abordare de management multi-capital care permite organizațiilor să își atingă scopul în beneficiul părților interesate cheie în timp*”. Totuși, conform perspectivei analizei bibliometrice realizate de Bărbieru A., conceptul de gândire integrată este în proces de dezvoltare, fiind analizat în corelație cu raportarea privind durabilitatea, schimbările climatice, teoria legitimității și dezvoltarea durabilă, în general.

Analiza bazei de date Web of Science relevă că, dintr-un total de 254 de lucrări care tratează subiectul gândirii integrate, doar 12 aparțin cercetătorilor din Republica Moldova și România, ceea ce reflectă caracterul relativ nou al acestui concept în literatura științifică regională. În urma analizei definițiilor formulate de către cercetătorii din domeniu, în *accepțiunea proprie* se poate sintetiza că ***gândirea integrată este un proces infiltrat în activitățile operaționale în cadrul căruia sunt implicate toate tipurile de capital ale entității, iar finalitatea acestui proces se prezintă sub forma unui raport integrat.***

CRI definește trei concepte fundamentale: crearea, păstrarea sau erodarea valorii pentru organizație și alte părți, capitalurile și procesul prin care se creează, se păstrează sau se erodează valoarea. Conceptele fundamentale ale raportării integrate au stat la baza dezvoltării unei structuri recomandate a raportului integrat, IIRC delimitând opt elemente de conținut specifice. Figura 1, prezintă elementele structurale ale raportului integrat, pe care entitățile trebuie să le analizeze și să le aplice în conformitate cu cerințele prevăzute de CRI.

Fig. 1. Elemente de conținut ale raportului integrat

Sursa: elaborat în baza CRI (2021)

Pe lângă elementele de conținut de care trebuie să se ghideze responsabili de raportare, CRI descrie principiile raportării integrate, care oferă îndrumări pentru elaborarea, structurarea și prezentarea informațiilor, într-un mod coerent și relevant. Acestea contribuie nu doar la elaborarea rapoartelor, ci și la clarificarea proceselor decizionale și a mecanismelor prin care organizațiile generează valoare durabilă.

Figura 2 prezintă principiile esențiale pe care trebuie să le respecte cei implicați în redactarea rapoartelor integrate, astfel încât acestea să fie conforme cerințelor stabilite. CRI este unul bazat pe principii și promovat pentru „a crea un echilibru corespunzător între flexibilitate și prescriere, care să recunoască ampla variabilitate a circumstanțelor individuale ale diferitelor organizații, permițând însă un nivel de comparabilitate suficient între organizații pentru a îndeplini nevoile de informații relevante”.

Fig. 2. Principiile directe în întocmirea raportului integrat

Sursa: elaborat de autor în baza CRI (2021)

Astfel, se poate conchide că întocmirea unui raport integrat este un proces complex ce poate fi lansat prin implementarea gândirii integrate în procesele de management, iar pentru a-l face calitativ și relevant pentru părțile interesate, acesta trebuie să urmeze principiile CRI și să conțină elementele structurale menționate. Deși CRI are un caracter voluntar, urmărirea prevederilor acestuia asigură alinierea cât mai apropiată de cerințele de calitate și poate crește comparabilitatea rapoartelor integrate prezentate de către entități.

În contextul diversității definițiilor raportării integrate, având în vedere transformările raportării integrate de-a lungul timpului, Tabelul 2 sintetizează definițiile autorilor, prin evidențierea variabilității conceptuale a raportării integrate, similitudinilor și diferențelor dintre viziuni, contribuind la o înțelegere mai profundă a acestui concept.

Tabelul 2. Sinteza definițiilor raportării integrate

Nr. d/o	Autorii	Orientarea teoretică după definiții	Sinteza autorului
1.	Eccles R., Krzus M. și Tapscott D.	Raportarea integrată ca proces	<i>Deși toți autorii grupați percep raportarea integrată ca un proces, fiecare dintre ei a inclus în definiții o abordare proprie. Astfel, Eccles, Krzus și Tapscott au menționat componentele ESG ca informații ce sunt prezentate într-un raport integrat. IIRC a evidențiat că acest proces este bazat pe gândire integrată, pe când da Costa Marques l-a identificat ca un proces de management și control. Autorul Yüksel contribuie cu o viziune interesantă, precizând că raportarea integrată este un proces de transfer a informațiilor despre capitaluri din interior spre exterior. Cercetătorul Botez, spre deosebire de ceilalți, definește raportarea integrată ca un set de procese și activități.</i>
2.	International Integrated Reporting Council		
3.	Botez D.		
4.	Busco C. et al.		
5.	Maniora J.		
6.	Yüksel F.		
7.	da Costa Marques M.		
1.	Vitolla F. și Raimo N.	Raportarea integrată ca instrument	<i>Autorii ce definesc raportarea integrată ca instrument, formulează și o idee comună despre comunicarea problemelor și performanței durabile în cadrul raportului, excepție cercetătorii Vitolla și Raimo care menționează doar prezența informațiilor financiare și nefinanciare.</i>
2.	Busco C. și Sofra E.		
3.	Hassani H., Unger S. și Entezarian M.		
4.	Rahmansyah A., Mulyany R. și Geumpana T.		
1.	Dr. Markus Kreher, Klynveld Peat Marwick Goerdeler (KPMG)	Raportarea integrată ca îmbinare a diferitor tipuri de rapoarte	<i>Cercetătorii explică raportarea integrată ca o formă de raportare ce întrunește raportul financiar obișnuit cu diferite tipuri de rapoarte, cum ar fi raportul privind durabilitatea, raportul de management al riscurilor, raportul de guvernanță, etc. Pe lângă această accepțiune comună, Churet și Eccles consideră că acest tip de comunicare este destinat investitorilor; iar autorul Randa subliniază utilitatea decizională pe care o are raportarea integrată.</i>
2.	Fifka M.		
3.	Churet C. și Eccles R.		
4.	Yıldırım G., Kocamış T. și Türidüoğlu F.		
6.	Randa I.		
1.	Jeyaretnam T. și Niblock-Siddle K.	Raportarea integrată ca îmbinare a informațiilor financiare și nefinanciare	<i>Cercetătorii descriu raportarea integrată ca un raport cuprinzător, ce reunește aspecte financiare și nefinanciare pentru a evidenția integral performanța organizațională. Autorii Mitrovic, Jurcic și Trifunovic evidențiază rolul informațiilor financiare și nefinanciare în reflectarea integrării dezvoltării durabile în activitățile entității. Yucemoz, pe de altă parte, include în definiția raportării integrate mențiuni despre creșterea transparenței și îmbunătățirea relațiilor cu părțile interesate.</i>
2.	Mitrovic R., Jurcic A. și Trifunovic D.		
3.	Salloomi R. și Yahya A.		
4.	Yucemoz M.		

Sursa: elaborat de autor

Conform sintezei opiniilor din literatura de specialitate, se poate conchide că raportarea integrată nu are o definiție universal acceptată, unele definiții fiind concise, iar altele fiind mai ample și dezvoltând diferite abordări ale acestui concept. Variația definițiilor se explică prin elementul central pe care se pune accent, cum ar fi: „raportarea integrată ca proces”, „raportarea integrată ca instrument”, „raportarea integrată ca îmbinare a diferitor tipuri de rapoarte” și „raportarea integrată ca îmbinare a informațiilor financiare și nefinanciare”.

În urma analizei și grupării celor mai importante viziuni în ceea ce privește explicarea noțiunii de raportare integrată, se propune o definiție care integrează elementele omise în CRI, dar evidențiate parțial în literatura de specialitate. În opinia autorului, **raportarea integrată este un proces de management și control bazat pe gândire integrată, care are ca rezultat raportarea periodică a modului în care strategia, guvernanța, performanța și perspectivele unei organizații contribuie la crearea, conservarea și diminuarea valorii pe termen scurt, mediu și lung, prin comunicarea informațiilor despre capitaluri și aspectele ESG.** Mai mult, pentru a extinde baza conceptuală și teoretică a cercetării a fost prezentată structura conceptului de raportare integrată (Figura 3.), care se prezintă ca o sinteză a ceea ce reprezintă raportarea integrată, ce procese implică, dar și care sunt ieșirile tangibile și intangibile în urma raportării.

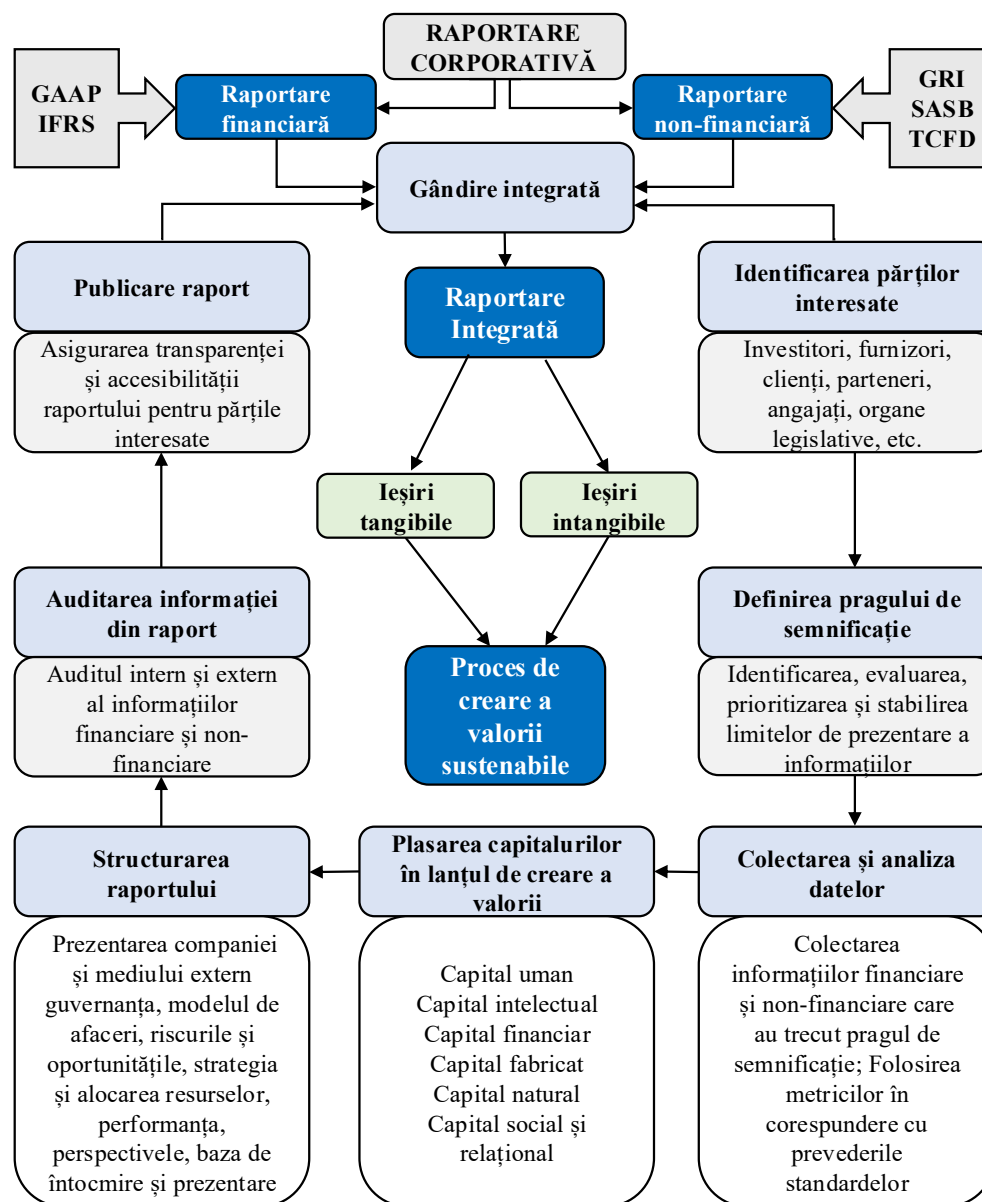

Fig. 3. Conceptul de raportare integrată

Sursa: elaborat de autor

Dezvoltarea raportării integrate a fost marcată pe parcursul anilor atât de opinii critice, cât și apreciative. Părerile autorilor ce s-au preocupat de cercetarea raportării integrate s-au divizat pe două direcții, și anume, raportarea integrată ca un avantaj competitiv și generator de profit, și cea de-a doua direcție unde raportării integrate nu i se atribuie potențial transformator, fiind accentuată necesitatea dezvoltării acesteia pentru a obține o formă de raportare elaborată. Deși există atât avantaje, cât și dezavantaje, autorii totuși sunt mai înclinați în direcția accentuării avantajelor raportării integrate. În urma cercetării constatărilor autorilor în privința beneficiilor și preocupărilor legate de dezvoltarea și adoptarea raportării integrate, s-a determinat că există cercetători ce consideră implementarea raportării integrate dificilă din perspectiva consumului de timp, costurilor înalte de implementare, resurselor limitate și lipsa persoanelor calificate în domeniu. Pe de altă parte, beneficiile raportării integrate sunt cele care înclină balanța, autorii evidențiind îmbunătățirea proceselor decizionale, alinierea cu obiectivele de dezvoltare durabilă, creșterea transparenței, sporirea reputației și reducerea asimetriei informaționale.

Prin aplicarea metodelor bibliometrice și meta-analitice, în **capitolul 2 „Cartografierea principalelor direcții de cercetare în stadiul actual al cunoașterii cu privire la conceptul de raportare integrată și calitatea acesteia”** este realizată o analiză detaliată a nivelului de cunoaștere în domeniul raportării integrate și a calității acesteia la nivel global, delimitând astfel tendințele internaționale în cercetarea și evoluția

interesului pentru raportarea integrată, precum și factorii asociați calității acesteia. Mai mult decât atât, meta-analiza efectuată a permis identificarea factorilor determinanți ai calității raportării integrate, prin sintetizarea rezultatelor empirice obținute în literatura de specialitate.

Numărul cercetărilor științifice din domeniul raportării integrate crește de la un an la altul, dinamică ce susține încrederea că dezvoltarea și evoluția globală nu se oprește și oamenii de știință mai au multe de spus. Analiza bibliometrică oferă posibilitatea de a evalua impactul științific al lucrărilor, cuantificarea performanței instituționale și individuale, gruparea și sistematizarea lucrărilor după diferite criterii, dar și mai important, favorizează identificarea tendințelor și a domeniilor emergente, analiza bibliometrică având puterea de a dezvălui subiectele care au nevoie de o atenție sporită și de cercetare adițională, precum și ariile noi de cercetare care ar putea să le dezvolte cercetătorii.

Cercetarea a fost realizată printr-o căutare sistematică în principalele baze de date academice, Web of Science și Scopus, cu scopul identificării studiilor privind raportarea integrată și calitatea raportării integrate. Căutarea a fost realizată prin indicarea criteriilor pentru fiecare eșantion, iar prin unificarea rezultatelor și eliminarea duplicatelor cu ajutorul Bibliometrix (pachet pentru limbajul de programare statistică R), au fost obținute seturi finale de publicații, care au servit drept bază pentru analiza ulterioară.

În ceea ce privește raportarea integrată, au fost identificate 1833 de lucrări, evidențiind interesul academic consistent pentru acest domeniu în continuă dezvoltare. Pe de altă parte, calitatea raportării integrate, fiind un subiect mai recent și mai puțin explorat, a fost abordată în doar 66 de lucrări, publicate în perioada 2014-2024.

Conform analizei bibliometrice a cercetărilor privind raportarea integrată, a fost confirmată consolidarea tematică a domeniului în jurul conceptelor de durabilitate, gândire integrată și guvernanta corporativă, acestea ocupând poziții centrale și cu impact ridicat în rețelele de co-apariție și în hărțile bibliometrice. Cercetările recente depășesc abordarea strict teoretică și se orientează către validarea empirică a unor implicațiilor creării de valoare, performanței ESG, reducerii asimetriei informaționale și mecanismelor de guvernanta. S-a constatat o tranziție de la abordări conceptuale și critice către studii aplicative, analize de caz și evaluări comparative ale cadrului IIRC și ale altor standarde aplicabile în domeniul raportării integrate. Conform literaturii de specialitate, tendințele de cercetare viitoare urmăresc evaluarea calității și comparabilității raportării integrate, implementarea conceptului de gândire integrată în procesele organizaționale, analiza impactului apariției unor noi reglementări și explorarea convergenței dintre raportarea integrată, sustenabilitate și cerințele ESG în contextul transformărilor instituționale și tehnologice.

Literatura de specialitate privind factorii determinanți în îmbunătățirea calității raportării integrate a evoluat de la testarea empirică a calității și a factorilor de influență, culminând cu analiza efectelor concrete asupra performanței și legitimității entităților. În prezent, se fundamentează o direcție de cercetare critică și aplicată, orientată spre evaluarea comparativă și transnațională, ceea ce va contribui la dezvoltarea consistenței cercetărilor în scopul creării unor politici, reglementări și bune practici eficiente în domeniul raportării integrate.

Din numărul total de lucrări identificate prin intermediul analizei bibliometrice ce au abordat calitatea raportării integrate, doar 20 au fost eligibile pentru a fi incluse în meta-analiză, întrucât au fost selectate numai articolele ce au testat empiric influența diferitor factori asupra calității raportării integrate. Astfel, eșantionul este compus din 20 de cercetări științifice publicate în perioada anilor 2019 și 2024, cu un total de 9766 observații. Tabelul 3 prezintă rezultatele meta-analizei privind factorii determinanți în creșterea calității raportării integrate, oferind o perspectivă sintetică asupra variabilelor ce au fost determinate a fi semnificative în îmbunătățirea relevanței rapoartelor.

Tabelul 3. Rezultatele meta-analizei privind factorii determinanți în creșterea calității raportării integrate

Variabile independente	Eșan- tion, N	Număr studii, K	$\bar{r}$	S_r^2	s_e^2	s_p^2	$\frac{s_e^2}{S_r^2}$ (%)	Interval de încredere (95%)	χ^2
Total meta-analiză	9766	20	0,1540	0,0240	0,0020	0,0220	8,1595	-0,1368 0,4448	245,6158
Dimensiunea consiliului de administrație	5154	9	0,2480	0,0111	0,0015	0,0096	13,8803	0,0564 0,4396	64,9535

Variabile independente	Eșan- tion, N	Număr studii, K	$\bar{r}$	S_r^2	s_e^2	s_p^2	$\frac{s_e^2}{S_r^2}$ (%)	Interval de încredere (95%)		χ^2
Independența consiliului de administrație	5562	9	0,1745	0,0060	0,0015	0,0045	25,3924	0,0434	0,3056	35,5011
Diversitatea consiliului de administrație	4704	7	0,2322	0,0050	0,0013	0,0037	26,6788	0,1135	0,3509	26,2772
Comitetul CSR	752	4	0,1452	0,0171	0,0051	0,0120	29,9677	-0,0693	0,3597	13,4191
ROA	3426	7	-0,0036	0,0133	0,0020	0,0113	15,3935	-0,2115	0,2043	45,5670
ROE	5722	14	0,0060	0,0181	0,0025	0,0156	13,5498	-0,2392	0,2512	103,5757
Dimensiunea entității	8720	18	0,1507	0,0246	0,0020	0,0226	8,0309	-0,1441	0,4455	224,5976
Vechimea entității	2484	10	0,0649	0,0245	0,0040	0,0205	16,3594	-0,2157	0,3455	61,3739
Levierul	4717	9	0,1054	0,0075	0,0019	0,0056	24,9254	-0,0417	0,2525	36,1768
Sensibilitatea față de mediu	805	5	0,0225	0,0022	0,0062	0,0000	283,8033	0,0225	0,0225	1,7728
Dubla funcție a conducerii	3372	3	0,4122	0,0206	0,0006	0,0200	2,9785	0,1351	0,6893	100,8099
Calitatea auditului (Big4)	4582	5	0,0138	0,0886	0,0011	0,0875	1,2325	-0,5660	0,5936	406,1199
Dimensiunea comitetului de audit	1908	4	0,2681	0,0903	0,0018	0,0885	2,0041	-0,3149	0,8511	200,0118
Independența comitetului de audit	1330	4	0,2259	0,0024	0,0027	0,0000	113,1904	0,2259	0,2259	3,5445
Expertiza financiară a comitetului de audit	1198	3	0,3319	0,0654	0,0020	0,0634	3,0395	-0,1617	0,8255	98,9483
Frecvența ședințelor de audit	1198	3	0,2053	0,0077	0,0023	0,0054	29,9130	0,0613	0,3493	10,0543
Țară europeană	349	3	-0,1209	0,0127	0,0084	0,0043	66,2906	-0,2491	0,0073	4,5648

Sursa: elaborat de autor

Meta-analiza oferă un fundament solid pentru dezvoltarea cercetărilor, fiind de interes atât analiza constatărilor privind existența corelațiilor cu factorii determinanți, cât și lipsa acestora. Astfel, aplicând metoda meta-analizei asupra lucrărilor ce au investigat efectul și magnitudinea factorilor determinanți ai calității raportării integrate, s-au depistat următoarele variabile de impact: dimensiunea, diversitatea și independența consiliului de administrație, dubla funcție a conducerii, existența, expertiza și independența comitetului de audit, activitatea comitetului privind CSR, dimensiunea entității și nivelul de îndatorare al întreprinderii. În contextul rezultatelor obținute, este necesar de investigat dacă calitatea rapoartelor integrate publicate în ultimii ani sunt la fel de influențate de acești factori, sau dacă schimbările în mediul socio-economic a motivat apariția și altor indicatori de impact.

Întrucât raportarea CSR a fost identificată ca un predecesor al raportării integrate ce a modelat dezvoltarea cadrului de raportare integrată, **capitolul 3 „Practici de responsabilitate social-corporativă și influența factorilor ESG asupra raportării entităților din România și Republica Moldova”** a investigat aplicabilitatea CSR și influența ESG în contextul entităților din România și Republica Moldova. Astfel, au fost testate ipotezele, considerate relevante, prin modele explicative la nivel general, național și sectorial, reliefând contribuția dimensiunilor ESG clasice și extinse asupra calității raportării CSR.

Raportarea corporativă, în ultimul timp, este supusă unor transformări fără precedent. Acest fapt a devenit o provocare pentru entități care trebuie să țină pasul cu ultimele actualizări în domeniul raportării. În acest context, calitatea rapoartelor poate scădea determinată de ambiguitatea prevederilor și cerințelor de raportare. Este necesar ca întreprinderilor să le fie explicate beneficiile prezentării informațiilor privind performanța ESG, astfel crescând numărul raportărilor CSR. Rapoartele privind durabilitatea se pot fundamenta cu încredere pe pilonii ESG, reprezentați de indicatorii ESG, pentru a oferi părților interesate acea reprezentare completă a rezultatelor întreprinderii. În acest context, pilonii ESG au fost testați pentru a investiga influența fiecărei componente asupra calității rapoartelor, dar și au fost formulate dimensiuni suplimentare ESG pentru a le evalua impactul.

Pentru fundamentarea modelului conceptual elaborat, autorul a formulat următoarele ipoteze:

- ✓ Ipoteza H1 a cercetării: *Îmbunătățirea performanței de mediu a entităților, reflectată prin reducerea consumului de energie și resurse naturale, folosirea surselor alternative de energie, evidența calitativă și cantitativă a emisiilor de agenți poluanți, etc., contribuie direct la creșterea calității rapoartelor CSR.*

- ✓ Ipoteza H2 a cercetării: *Practicile sociale, precum dezvoltarea profesională, flexibilitatea muncii, incluziunea, climatul de muncă echilibrat, etc., influențează pozitiv calitatea informațiilor dezvoltate în rapoartele CSR.*
- ✓ Ipoteza H3 a cercetării: *Respectarea principiilor etice, a obligațiilor contractuale, dar și promovarea transparenței și onestității de către guvernanta corporativă determină perfecționarea calității raportării CSR.*
- ✓ Ipoteza H4 a cercetării: *Implementarea practicilor caracteristice rapoartelor de mediu și a instrumentelor manageriale precum EMAS are un impact pozitiv asupra creșterii calității raportării CSR, prin demonstrarea angajamentului corporativ față de impactul asupra mediului.*
- ✓ Ipoteza H5 a cercetării: *Implicarea activă în comunitate, colaborarea cu ONG-uri, interacțiunea etică și colaborativă cu părțile interesate, etc., ca măsuri suplimentare de asumare a responsabilității sociale, crează premise pentru generarea unor rapoarte CSR mai calitative.*
- ✓ Ipoteza H6 a cercetării: *Dezvoltarea și promovarea de către conducerea entităților a unei culturi organizaționale bazate pe valori, învățare continuă și responsabilitate socială, etc., determină creșterea calității rapoartelor CSR.*

Chestionarul a fost deschis spre completare pe data de 23 ianuarie 2022, iar ultimul răspuns a fost acceptat pe 11 ianuarie 2025, după care a fost sistată posibilitatea de completare. Întrucât chestionarul a fost elaborat înaintea omologării prevederilor Directivei CSRD, nu a fost aplicat termenul de „raportare durabilă” sau „raportare de sustenabilitate”, ci „raportare CSR”, reflectând terminologia predominantă anterior tranziției către standardele ESRS. La începutul chestionarului a fost oferită o explicație a noțiunii de CSR pentru ca cei nefamiliarizați cu acest concept să poată răspunde obiectiv. Completarea și transmiterea chestionarului se consideră a fi consimțământul expres a respondentului privind procesul de analiză și totalizare a răspunsurilor trimise. Durata aproximativă de completare a chestionarului, compus din 91 de întrebări (Tabelul 4) a constituit 20-30 minute.

Tabelul 4. Date generale privind entitățile incluse în eșantionul de cercetare

Țara de origine	Nr. respondenți	Vechimea entității	Nr. respondenți	Domeniul de activitate	Nr. respondenți	Dimensiunea entității	Nr. respondenți
România	159	Până la 5 ani	43	Producție	40	Microîntreprindere	59
		Între 5-10 ani	61	Comerț	51	Întreprindere mică	100
Republica Moldova	144	Peste 10 ani	199	Servicii	212	Întreprindere mijlocie și mare	144
Total	303	Total	303	Total	303	Total	303

Sursa: elaborat de autor

Pentru a evalua măsura în care factorii ESG contribuie la creșterea calității raportării, au fost delimitate 6 modele de regresie liniară multiplă: *modelul general pentru România și Republica Moldova; modelul pentru România; modelul pentru Republica Moldova; modelul pentru domeniul Servicii; modelul pentru domeniul Producție și modelul pentru domeniul Comerț.* Variabilele implicate în analiză au fost extinse pentru a cuprinde și indicatorii suplimentari ESG, ceea ce accentuează inovația studiului. În Tabelul 5 sunt explicate variabilele incluse în modele.

Tabelul 5. Definirea variabilelor independente în analiza calității raportării CSR

Variabile	Explicație
E	Indicator de raportare de mediu (E)
S	Indicatorul de raportare socială (S)
G	Indicator de guvernanta (G)
E*	Indicator extins de raportare de mediu (E*)
S*	Indicator extins de raportare socială (S*)
G*	Indicator extins de raportare de guvernanta (G*)

Sursa: elaborat de autor

Pe baza variabilelor determinate, a fost elaborat un model de regresie liniară multiplă, exprimat sub forma:

$$Q_R = \alpha + \beta_1 * S + \beta_2 * E + \beta_3 * G + \beta_4 * S^* + \beta_5 * G^* + \beta_6 * E^* + \varepsilon \quad (1)$$

Unde:

- Q_R – variabilă dependentă a modelului;
- E, S, G, E^*, S^*, G^* – variabile independente;
- $\alpha, \beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5, \beta_6$ – parametri ai modelului de regresie;
- ε – variabila aleatoare eroare.

Deși conceptul de CSR și dimensiunile ESG ale activității economice par a fi subiecte cunoscute în mediul de afaceri, se pare că entitățile din România și Republica Moldova sunt încă în etapa de conștientizare și adaptare la noile cerințe. Din totalul respondenților, 31% au recunoscut că nu au cunoștințe suficiente despre CSR, iar 19,1% au doar competențe vagi în acest domeniu. Așadar, există un decalaj destul de mare între entitățile europene și cele din România și Republica Moldova, la nivelul durabilității.

Din perspectiva programelor de sănătate, 23,4% dintre întreprinderi nu oferă asemenea beneficii angajaților, ceea ce poate scădea semnificativ scorul indicatorilor sociali. În același timp, foarte puține entități sunt adaptate tendințelor de ajustare a programului de muncă, majoritatea având o abordare rigidă. Mai mult, dintre întreprinderile analizate doar 44,6% oferă informații privind impactul asupra mediului, pe când 28% nu furnizează nicio informație privind performanțele din acest domeniu. În acest context, entitatea Art Flame SRL, a cărei activitate este producerea articolelor din materiale lemnoase, în urma analizei rezultatelor și recomandărilor cercetării au implementat cu succes metrici de măsurare a performanței de mediu, cum ar fi consumul de energie, consumul de resurse naturale, dar și măsuri de reducere și reciclare a deșeurilor din activitatea de producere.

În ansamblu, au fost confirmate 26 de ipoteze, din numărul total de 36 de ipoteze. În cazul modelului general și modelului pentru România au fost validate toate cele 6 ipoteze, pe când modelul pentru Republica Moldova și domeniul Servicii au fost justificate 5 ipoteze, excepție făcând variabila reprezentată de indicatorii de guvernanta extinși. Astfel, în cadrul studiului au fost validate 72,22% din numărul total de ipoteze de cercetare, demonstrând impactul semnificativ pe care îl au integrarea practicilor ESG în raportarea corporativă a entităților din Republica Moldova și România. Concluziile formulate confirmă solicitările Directivei CSRD, prin care întreprinderilor li se solicită raportarea nu doar a performanței sociale, ci integrarea tuturor componentelor ESG, pentru a demonstra responsabilitatea asumată în ajustarea impactului asupra comunității în general.

Entitățile din domeniul Producției sunt mai susceptibile la indicatorii sociali clasici și complementari, în timp ce întreprinderile din domeniul Comerț resimt impactul indicatorilor de guvernanta în definirea calității rapoartelor CSR prezentate.

În contextul rezultatelor obținute, se poate conchide că reflectarea aspectelor de mediu în rapoartele CSR are impact asupra calității rapoartelor atât la nivelul entităților din România, cât și a celor din Republica Moldova. Dintr-o perspectivă sectorială, însă se observă că întreprinderile producătoare și comerciale nu resimt această influență direct, existând și alți factori potențiali ce trebuie luați în considerare pentru modelele din aceste sectoare.

Indicatorii sociali au rezultat a fi semnificativi pentru toate modelele, excepție făcând domeniul Comerț, evidențiind astfel importanța descrierii performanței sociale ale entităților în vederea creșterii legitimității rapoartelor prezentate către părțile interesate. Un rezultat similar este determinat și în cazul practicilor de guvernanta aplicate în entități, a căror eficiență este confirmată la nivelul tuturor modelelor, în afară de modelul pentru întreprinderile producătoare.

În ceea ce privește dimensiunile ESG complementare, se atestă că indicatorii de mediu și sociali sunt justificați pentru toate cele șase modele, cu excepția domeniului Producție (H4) și a domeniului Comerț (H5). Entitatea BC „Victoriabank” SA, în concordanță cu recomandările formulate, a revăzut indicatorii ESG cuantificați, implementând astfel de măsuri, cum ar fi prevenirea și combaterea corupției, suport financiar pentru proiectele comunitare și dialogul deschis cu comunitatea locală pe probleme sensibile, înțelegând importanța raportării performanței în acest domeniu pentru a crește credibilitatea rapoartelor prezentate către părțile interesate. Indicatorii de guvernanta suplimentari au fost considerați relevanți doar în cazul modelului

general și a modelului pentru entitățile din România, demonstrând că acestea au avansat în dezvoltarea unor informații dincolo de cele obligatorii.

Rezultatele obținute pot fi aplicate de conducerea și managerii entităților, de autoritățile de reglementare și investitori în scopul consolidării strategiilor de dezvoltare durabilă în asociere cu dimensiunile ESG și bunele practici de raportare. Astfel, se pot lua decizii privind îmbunătățirea politicilor de resurse umane, creșterea transparenței decizionale a guvernantei entităților, adoptarea unor măsuri suplimentare de reducere a impactului asupra mediului, etc.

Din perspectiva mediului academic, cercetarea efectuată contribuie la dezvoltarea literaturii de specialitate, mai ales în contextul economiilor în curs de dezvoltare, subliniind particularitățile specifice celor două țări analizate. Mai mult ca atât, studiul propune și testează implicațiile unor dimensiuni suplimentare ale ESG, oferind cercetătorilor oportunitatea de a testa în continuare practicile complementare ESG sugerate în circumstanțele altor țări, sectoare și tipuri de instituții.

În capitolul 4 „Modele de îmbunătățire a relevanței raportării integrate prin identificarea factorilor determinanți ai calității” a fost analizată creșterea calității rapoartelor integrate din perspectiva ajustării factorilor determinanți ai acesteia. În acest context, au fost propuse 5 modele de cercetare, printre care trei modele specifice componentelor financiare, de mediu și de guvernanță, un model ce integrează cele trei dimensiuni ca unități de ansamblu, precum și un model general, care vizează factori macroeconomici și culturali, oferind astfel o viziune complexă și îmbunătățită asupra factorilor ce au impact asupra calității raportării integrate. Drept sinteză a cercetărilor efectuate, secțiunea concluziilor evidențiază utilitatea și inovația rezultatelor obținute, atât pentru mediului academic, cât și pentru entități.

Odată cu apariția preocupărilor privind dezvoltarea durabilă și responsabilitatea socială și de mediu a entităților, raportarea integrată a devenit un mijloc optim de abordare acestor subiecte sensibile. Dezvoltarea acestei practici de raportare a stimulat numeroase întreprinderi să-și revizuiască procesul de colectare și prezentare a informațiilor, astfel încât să răspundă necesităților tuturor părților interesate, nu doar a investitorilor. Totuși, varietatea perspectivelor privind modalitatea oportună de raportare a determinat existența unei oscilații a calității rapoartelor. Înțelegerea factorilor de influență poate nu doar să sporească calitatea rapoartelor, dar și să crească credibilitatea și transparența entităților în societate. Realizarea studiului vine drept răspuns la solicitările privind dezvoltarea acestui domeniu de cercetare în numeroase lucrări de specialitate.

Pentru structurarea și testarea modelului analitic, autorul a formulat următoarele ipoteze:

- ✓ Ipoteza de cercetare H1: *Domeniul de activitate al entităților influențează nivelul calității rapoartelor integrate prezentate.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H2: *Cu cât vechimea entității este mai mare, cu atât rapoartele integrate sunt mai calitative.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H3: *Entitățile mai mari, cu un număr mai mare de angajați, prezintă rapoarte integrate mai calitative.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H4: *Entitățile cu un grad mai mare de îndatorare tind să furnizeze rapoarte integrate de calitate mai bună, pentru a crește transparența față de creditori.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H5: *Entitățile care înregistrează un nivel mai înalt al rentabilității capitalului propriu, prezintă rapoarte integrate mai calitative.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H6: *Creșterea rentabilității activelor influențează în mod pozitiv calitatea rapoartelor integrate.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H7: *Cu cât cifra de afaceri a entităților este mai mare, cu atât calitatea rapoartelor integrate este mai mare.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H8: *Entitățile care își desfășoară activitatea într-o țară cu EPI înalt, tind să aibă rapoarte integrate mai de calitate.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H9: *Entitățile ce provin dintr-o țară cu CCPI ridicat, prezintă rapoarte integrate mai calitative.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H10: *Calitatea rapoartelor integrate crește dacă entitățile auditează intern rapoartele prezentate.*

- ✓ Ipoteza de cercetare H11 (a): *Dacă rapoartele integrate sunt supuse auditului extern, acestea tind să devină mai calitative.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H11 (b): *Dacă rapoartele integrate sunt auditate de către entități din grupul Big4, informațiile incluse în raportul integrat sunt îmbunătățite.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H12: *Un consiliu de administrație mai mare are impact pozitiv asupra calității raportării integrate.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H13: *Diversitatea de gen a consiliului de administrație influențează pozitiv calitatea rapoartelor integrate.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H14: *Entitățile listate la bursa de valori tind să prezinte rapoarte integrate de o calitate mai înaltă decât cele care nu sunt cotate la bursă.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H15: *Cu cât raportul integrat este mai detaliat, cu atât calitatea acestuia este mai mare.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H16: *Entitățile care activează în țări cu o rată a inflației mai scăzută, prezintă rapoarte integrate mai calitative.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H17: *Cu cât rata șomajului în țara unde entitatea își desfășoară activitatea este mai mică, cu atât calitatea rapoartelor integrate este mai mare.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H18: *Entitățile ce provin din țări cu PIB pe cap de locuitor mai mare, prezintă rapoarte integrate de calitate mai înaltă.*
- ✓ Ipoteza de cercetare H19: *Dimensiunile culturale ale lui Hofstede influențează calitatea rapoartelor integrate.*

Perioada de referință aleasă pentru colectarea datelor este cuprinsă între anii 2019 și 2023, această perioadă fiind reprezentativă pentru a reflecta tendințele practicile actuale de raportare integrată. Eșantionul analizat a înrunit 56 de entități europene, din 39 de sectoare economice, localizate în 20 de țări, ceea ce susține o abordare diversificată atât din punct de vedere geografic, cât și sectorial. În total, au fost explorate 280 de rapoarte integrate, fapt ce contribuie la robustețea analizei statistice întreprinse (Tabelul 6).

Tabelul 6. Distribuția eșantionului privind rapoartele integrate analizate pe țări

Țara	Frecvența		Țara	Frecvența	
	Absolută	Relativă (%)		Absolută	Relativă (%)
Belgia	20	7,143	Malta	5	1,786
Danemarca	5	1,786	Marea Britanie	25	8,929
Elveția	25	8,929	Norvegia	10	3,571
Finlanda	5	1,786	Olanda	25	8,929
Franța	25	8,929	Polonia	5	1,786
Germania	10	3,571	Portugalia	25	8,929
Grecia	5	1,786	România	5	1,786
Italia	25	8,929	Spania	25	8,929
Luxemburg	10	3,571	Suedia	5	1,786
Macedonia	5	1,786	Turcia	15	5,357

Sursa: elaborat de autor

Pentru a atribui un scor fiecărui raport integrat analizat, a fost conceput un sistem de scoring pentru evaluarea calității raportării integrate. Sistemul de scoring a fost dezvoltat pe baza prevederilor CRI, integrând atât criteriile standard necesare conformității cu cadrul, cât și elemente suplimentare care reflectă valoarea adăugată și informațională a raportului. Astfel, evaluarea nu s-a limitat la aspectele formale, ci a vizat și dimensiunile calitative care pot evidenția angajamentul real al entităților față de transparență și crearea de valoare pe termen lung.

Intensificarea solicitărilor privind transparența, responsabilitatea corporativă și sustenabilitatea a determinat o regândire a modului în care entitățile raportează performanțele economice, sociale și de guvernantă. Pe acest fundal, raportarea integrată a devenit un mijloc indispensabil pentru consolidarea comunicării cu părțile interesate, lărgind orizontul informațiilor raportate la impactul și valorile asumate de entitate. În vederea cercetării factorilor modelatori ai calității raportării integrate, au fost definite și testate cinci modele de regresie liniară multiplă, fiind incluse următoarele variabile de cercetare (tabelul 7).

Tabel 7. Descrierea variabilelor independente analizate în testarea modelelor privind calitatea raportării integrate

Denumirea și ecuația modelului	Variabilele	Explicație
Model componenta financiară $Q_{RI} = \alpha + \beta_1 * D_a + \beta_2 * V_c + \beta_3 * N_a + \beta_4 * G_i + \beta_5 * ROE + \beta_6 * ROA + \beta_7 * C_a$	D _a	Domeniul de activitate
	V _c	Vechimea entității
	N _a	Numărul de angajați
	G _i	Gradul de îndatorare
	ROE	Rentabilitatea capitalului propriu
	ROA	Rentabilitatea activelor
	C _a	Cifra de afaceri
Model componenta de mediu $Q_{RI} = \alpha + \beta_1 * D_a + \beta_2 * V_c + \beta_3 * EPI + \beta_4 * CCPI$	D _a	Domeniul de activitate
	V _c	Vechimea entității
	EPI	Environmental Performance Index
	CCPI	Climate Change Performance Index
Model componenta de guvernanță $Q_{RI} = \alpha + \beta_1 * D_a + \beta_2 * V_c + \beta_3 * A_i + \beta_4 * A_e + \beta_5 * A_4 + \beta_6 * D_c + \beta_7 * D_v + \beta_8 * L_i + \beta_9 * D_r$	D _a	Domeniul de activitate
	V _c	Vechimea entității
	A _i	Audit intern
	A _e	Audit extern
	A ₄	Audit Big4
	D _c	Dimensiunea consiliului de administrație
	D _v	Diversitatea consiliului de administrație
	L _i	Entitate listată la bursa de valori
	D _r	Dimensiunea raportului integrat
Model financiar, de mediu și de guvernanță $Q_{RI} = \alpha + \beta_1 * D_a + \beta_2 * V_c + \beta_3 * F + \beta_4 * M + \beta_5 * G$	D _a	Domeniul de activitate
	V _c	Vechimea entității
	F	Componenta financiară
	M	Componenta de mediu
	G	Componenta de guvernanță
Model general $Q_{RI} = \alpha + \beta_1 * FMG + \beta_2 * V_i + \beta_3 * R_s + \beta_4 * PIB + \beta_5 * I_c$	FMG	Combinăția componentelor financiare, de mediu și de guvernanță
	R _i	Rata inflației
	R _s	Rata șomajului
	PIB	Produsul intern brut pe cap de locuitor
	I _c	Dimensiunile culturale după Hofstede

Sursa: elaborat de autor

Actualitatea modelelor de cercetare, descrise în tabelul 7, derivă din capacitatea lor de a surprinde, într-o manieră progresivă, de la dimensiuni specifice la factori macroeconomici, complexitatea calității raportării integrate, integrând totodată o abordare inovatoare prin includerea variabilelor culturale și macroeconomice în analiza calității raportării. Cercetarea nu a implicat analiza sensibilității calității rapoartelor integrate sub influența indicatorilor sociali, întrucât în literatura de specialitate acești indicatori au fost asociați mai mult cu rapoartele CSR, ceea ce a fost investigat în capitolul anterior. În acest context, s-a considerat oportun analiza rapoartelor integrate din perspectiva influenței indicatorilor care sunt regăsiți mai frecvent în studierea raportării integrate, cum ar fi performanța de mediu și guvernanța corporativă.

Ca urmare a analizei efectuate, s-a depistat că vechimea entității, ca variabilă de control în cadrul modelelor, are un impact pozitiv și semnificativ asupra calității raportării integrate în toate modelele testate, validând ipoteza H2, ceea ce confirmă că experiența mai îndelungată în domeniul raportării influențează dezvoltarea proceselor interne de raportare, întreprinderile experimentate având mecanisme de colectare a informațiilor mai eficiente decât întreprinderile tinere. Domeniul de activitate, la fel ca variabilă de control, s-a dovedit a fi nesemnificativă în contextul modelelor analizate, ceea ce poate fi explicat prin lipsa unui cadru diferențiat al raportării integrate în funcție de sectorul de activitate al entității. În acest sens, se recomandă elaborarea unor ghiduri pentru diverse sectoare de activitate, astfel se vor putea orienta entitățile din domenii specifice, într-un cadru adaptat contextului.

Modelul financiar de perfecționare a calității raportării integrate reflectă factorii financiari ce au impact asupra îmbunătățirii raportării. În acest context, numărul de angajați, în calitate de indicator al dimensiunii entității, are un efect pozitiv de 52,7% asupra calității raportării integrate, confirmând ipoteza H3, în

concordanță cu viziunile identificate în literatura din domeniu care susțin că întreprinderile de dimensiuni mari dispun de resursele necesare pentru elaborarea unor rapoarte detaliate. În același timp, profitabilitatea, exprimată prin indicatorii ROE și ROA, își justifică influența pozitivă, entitățile caracterizate de stabilitate financiară fiind mai motivate să-și comunice performanțele obținute prin rapoarte de calitate. Chiar dacă creșterea gradului de îndatorare nu este un indicator al stabilității financiare, din perspectiva calității raportării integrate, acest fenomen are un efect pozitiv asupra îmbunătățirii calității rapoartelor, ceea ce se poate explica prin necesitatea entităților de a-și consolida imaginea în fața creditorilor și părților interesate. În contrast, sporirea cifrei de afaceri obținute, nu are nicio influență asupra variabilei dependente, întrucât coeficientul obținut nu a trecut pragul de semnificație de 95%. Dintr-o perspectivă cumulativă a scorului financiar influența exercitată asupra calității rapoartelor integrate este de 66,9%, susținând validitatea acestui pilon în determinarea calității raportării.

Pe dimensiunea de mediu, a fost validată ipoteza H9 privind impactul pozitiv al indicelui CCPI, cu un efect de 25,7%, demonstrând că implicarea statelor în politici climatice are un pozitiv asupra comportamentului de raportare al entităților. Prin contrast, indicele EPI nu a trecut pragul de semnificație, fapt care poate fi explicat prin caracterul general al indicelui EPI, care surprinde politici de mediu agregate, fără relevanță directă pentru fiecare entitate analizată. Scorul compozit de mediu, de asemenea, nu a prezentat o influență relevantă în cadrul modelului de regresie testat.

În ceea ce privește guvernanta corporativă, rezultatele confirmă importanța acesteia în modelul analizat. Auditul intern, dar și auditul extern realizat de entități Big4 s-au dovedit a avea un efect pozitiv semnificativ asupra calității raportării integrate. De asemenea, dimensiunea raportului integrat a fost identificată ca factor relevant, cu un impact de 22,7%, ceea ce sugerează că, în ciuda principiului conciziei promovat de IIRC, volumul de informație oferit în mod clar și structurat contribuie la o înțelegere detaliată a raportului prezentat. Dimensiunea și diversitatea consiliului de administrație, precum și cota la bursă a entităților nu au reușit să treacă de pragul de semnificație, neavând un impact sesizabil asupra calității rapoartelor analizate. Cu toate acestea, din perspectiva scorului unificat al indicatorilor guvernantei corporative s-a depistat o contribuție înaltă de 81,2%, confirmând rolul fundamental al guvernantei în asigurarea transparenței organizaționale. La nivelul factorilor macroeconomici explorați, PIB-ul pe cap de locuitor a avut un impact semnificativ de 19,3% asupra calității rapoartelor, ceea ce demonstrează că stabilitatea economică a țărilor sprijină entitățile în deciziile de a investi în practici de raportare durabile. Pe de altă parte, rata șomajului și indicele cultural compozit au fost respinse, datorită nivelului de semnificație peste pragul acceptat.

Rezultatele cercetării oferă posibilitatea entităților să-și ajusteze practicile de raportare integrată, ținând cont de factorii determinanți ce sunt implicați în variabilitatea calității rapoartelor integrate. Mai mult ca atât, sistemul de scoring în baza căruia s-a făcut aprecierea rapoartelor poate fi implementat de către cercetători în elaborarea studiilor viitoare, dar poate fi aplicat și de către auditorii interni ai întreprinderilor în procesul de control al conținutului și coerenței rapoartelor. Mai mult, entitatea Efes Vitanta Moldova Brewery SA a implementat în sistemul intern de evaluare a calității rapoartelor modelul de scoring propus, ceea ce confirmă relevanța acestuia în creșterea nivelului de conformitate cu cerințele de raportare integrată. Din punct de vedere al conducerii întreprinderilor, rezultatele empirice prezintă o reflecție a sensibilității rapoartelor integrate față de diferite tipuri de variabile, aceștia având posibilitatea de a-și centra atenția spre ameliorarea factorilor care sunt considerați relevanți în contextul activității entității. În contextul entității Zernoff Beverages SRL, a fost luată decizia implementării sugestiilor cercetării privind integrarea în practicile de raportare a conectivității capitalurilor în procesul de creare a valorii, concomitent cu luarea în considerare a acelor factori care tind să crească calitatea rapoartelor integrate prezentate. În același timp, politicile interne, dar și strategia entității pot fi reconfigurate pentru a integra dimensiunile cu cel mai mare impact asupra calității raportării. Totodată, lucrarea oferă perspective privind impactul indicatorilor macroeconomici, astfel întreprinderile vor putea să înțeleagă mai clar modul în care factorii externi, precum inflația, șomajul și nivelul de dezvoltare economică, influențează adoptarea și calitatea raportării integrate.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea doctorală a fost realizată într-o perioadă în care entitățile au fost, inițial, destabilizate pe fundalul situației pandemice globale, ca în scurt timp să fie declanșat un război care a adăugat și mai multă incertitudine asupra stabilității economice și politice pe teritoriul Europei. În aceste condiții, entitățile, totuși, nu au încetat să-și dezvolte practicile de raportare, aderând la inițiative voluntare de raportare a performanței financiare și nefinanciare. Pe lângă standardele voluntare, în spațiul european, s-a tranzitat de la Directiva privind Raportarea Nefinanciară (NFRD), la noul CSRD care are drept scop reglementarea activității entităților prin evidențierea obligatorie, în rapoartele prezentate, a performanței ESG obținute. În contextul schimbărilor menționate, oferirea unor modele de perfecționare a calității raportării integrate este un pas important în direcția îmbunătățirii practicilor de raportare, în concordanță cu solicitările privind angajamentul în promovarea dezvoltării durabile.

Primul obiectiv de cercetare, reflectat de necesitatea *fundamentării teoretice a conceptului de raportare integrată, prin evidențierea evoluției istorice, a componentelor cadrului de raportare integrată și a dimensiunilor conceptuale asociate raportării integrate*, este abordat în capitolul 1 al tezei. Pentru a atinge obiectivul stabilit, a fost realizată o sinteză cronologică a evenimentelor ce au condus la survenirea raportării integrate, fiind delimitate 7 etape în evoluția raportării corporative, dar și tendințele pentru viitor. În același timp, au fost analizate elementele definitorii ale CRI, prin filiera viziunii autorilor din domeniu. Astfel, studiind ideile expuse în cercetările de specialitate, a fost propusă o definiție proprie a gândirii integrate, care *reprezintă un proces infiltrat în activitățile operaționale în cadrul căruia sunt implicate toate tipurile de capital ale entității, iar finalitatea acestui proces se prezintă sub forma unui raport integrat*. Mai mult ca atât, prin revizuirea cercetărilor științifice privind conceptul de raportare integrată a fost prezentată o figură ilustrativă a acelor elemente ce formează în ansamblu raportarea integrată. Totodată, pentru a atinge obiectivul stabilit, a fost formulată o accepțiune proprie a definiției raportării integrate, care *este un proces de management și control bazat pe gândire integrată, care are ca rezultat raportarea periodică a modului în care strategia, guvernanta, performanța și perspectivele unei organizații contribuie la crearea, conservarea și diminuarea valorii pe termen scurt, mediu și lung, prin comunicarea informațiilor despre capitaluri și aspectele ESG*.

Capitolul 2 a vizat descrierea și atingerea obiectului de cercetare privind *studierea nivelului de dezvoltare și a tendințelor în domeniul raportării integrate și calității acesteia la nivel internațional, prin aplicarea unei analize bibliometrice și meta-analitice asupra cercetărilor existente*. Astfel, a fost realizată sinteza lucrărilor științifice a două linii tematice: raportarea integrată și calitatea raportării integrate. În acest context, s-a determinat că raportarea nefinanciară a evoluat către raportarea CSR și cea integrată, în concordanță cu solicitările crescânde ale părților interesate. Studiile din domeniul raportării integrate continuă să prindă amploare, fiind tratate astfel de subiecte, precum: dezvoltarea durabilă, CSR, gândirea integrată, guvernanta corporativă, crearea de valoare și diverse teorii aplicabile raportării integrate. Mai mult, cercetările privind raportarea integrată au început să fie orientate în direcția explorării factorilor ce influențează decizia de implementare, dar și calitatea raportării integrate. Astfel, meta-analiza cercetărilor empirice a demonstrat impactul următoarelor variabile asupra îmbunătățirii raportării integrate: dimensiunea, diversitatea și independența consiliului de administrație, dubla funcție a conducerii, existența, expertiza și independența comitetului de audit, activitatea comitetului privind CSR, dimensiunea entității și nivelul de îndatorare al entității.

Două dintre obiectivele de cercetare ale tezei, *„evaluarea practicilor CSR și analiza impactului indicatorilor ESG clasici și extinși asupra calității raportării CSR în cadrul entităților din România și Republica Moldova”* și *„modelarea comportamentului componentelor ESG în corelație cu calitatea raportării CSR, la nivel sectorial, prin dezvoltarea unor modele explicative”* sunt tratate în capitolul 3. Pentru a stabili ipotezele de cercetare au fost explorate articolele științifice relevante din domeniul raportării CSR și a performanței ESG. Astfel, au fost identificate 6 ipoteze de cercetare cu un potențial impact asupra calității rapoartelor CSR, testate în cele 6 modele la nivel general, național și sectorial. Colectarea datelor pentru formarea bazei de date a avut loc prin colectarea răspunsurilor la chestionarul întocmit, reușind primirea a 303

răspunsuri de la entități din România și Republica Moldova. Prin interpretarea rezultatelor chestionarului, au fost formulate 6 modele de regresie care pot ajusta calitatea rapoartelor CSR, prin dezvăluirea aspectelor privind dimensiunile ESG clasice și complementare. Din cele 36 de ipoteze testate în general, 26 au fost validate, după cum a fost descris în concluziile capitolul 3. Pentru entitățile din România s-a determinat că toate variabilele incluse servesc scopului creșterii calității raportării CSR, astfel entitățile pot lua în considerare includerea informațiilor detaliate în cercetare pentru a crește încrederea părților interesate și pentru a-și consolida reputația. Rapoartele CSR a entităților din Republica Moldova tind să se perfecționeze sub influența acelorași factori, excepție făcând indicatorii suplimentari de guvernanta care au rezultat a fi nesemnificativi pentru acest model. Rezultatele demonstrează impactul semnificativ pe care îl au colectarea, analiza și publicarea informațiilor detaliate privind performanța ESG în îmbunătățirea și perfecționarea rapoartelor CSR.

Capitolul 4 a urmărit atingerea obiectivului reprezentat de *identificarea și testarea efectului modelator a principalilor factori de influență asupra calității raportării integrate, la nivelul entităților europene, în vederea formulării unor recomandări de perfecționare a transparenței și relevanței informațiilor raportate*. O primă etapă în îndeplinirea obiectivului a constituit explorarea și analiza constatărilor și rezultatelor empirice reflectate în literatura de specialitate pentru a delimita ipotezele de cercetare ce prezintă interes în domeniul creșterii calității raportării integrate. Așadar, au fost identificate 19 ipoteze, grupate în 5 modele de perfecționare a relevanței și coerenței rapoartelor integrate. În decursul cercetării a fost depistată necesitatea creării unui sistem de apreciere a calității rapoartelor. Sistemul de scoring utilizat în acest demers de cercetare a fost constituit în baza prevederilor CRI, pentru a oferi o evaluare corectă a rapoartelor ce au indicat conformitatea cu îndrumările din cadru. În continuare, a fost analizat un număr total de 280 de rapoarte a 56 de entități europene, prezentate în perioada anilor 2019-2023. Baza de date a cuprins 39 de sectoare de activitate, fiind reprezentate 20 de țări europene. În același timp, conform rezultatelor prezentate în rapoarte, au fost extrași indicatorii financiari și de guvernanta expuși în rapoartele integrate. Odată ce toate datele au fost colectate, s-a realizat analiza statistică a acestora pentru a determina factorii implicați în modelarea calității rapoartelor integrate. În urma testării celor 5 modele de regresie liniară multiplă, au fost validate 10 ipoteze de cercetare, delimitând astfel factorii ce influențează raportarea integrată, cum ar fi: vechimea și dimensiunea entității, gradul de îndatorare, indicatorii de rentabilitate ROE și ROA, indicele CCPI, auditul intern, auditul Big4, dimensiunea raportului integrat, indicatorii financiari și de guvernanta compoziți, PIB-ul pe cap de locuitor și rata inflației.

În concluzie, scopul și obiectivele stabilite în etapa inițială a acestei cercetări au fost îndeplinite, obținând rezultate ce vor sprijini entitățile în procesul de implementare și tranziție către practici de raportare care să susțină dezvoltarea durabilă și, prin acest intermediu reflectarea performanțelor în domeniul ESG. În contextul literaturii de specialitate limitate în domeniul factorilor de influență a raportării CSR și a raportării integrate, această teză poate contribui semnificativ atât în dezvoltarea direcțiilor viitoare de cercetare, cât și în ghidarea entităților în adoptarea bunelor practici de raportare corporativă.

Contribuții proprii, nivelul de originalitate și inovare a lucrării. Elaborarea tezei de doctorat oferă un șir de contribuții în dezvoltarea subiectelor abordate, cum ar fi:

- ✓ stabilirea ordinii cronologice a evoluției raportării corporative către raportarea integrată în versiunea modernă pentru a ajuta cercetătorii și practicienii să identifice punctele de convergență dintre performanța financiară și cea durabilă, dar și direcțiile viitoare de dezvoltare a cadrului de raportare;
- ✓ prezentarea și descrierea principalelor elemente ce definesc raportarea integrată și CRI, facilitând identificarea clară a principiilor, conceptelor fundamentale și a elementelor de conținut care stau la baza elaborării și prezentării unui raport integrat în concordanță cu cerințele CRI;
- ✓ sinteza viziunilor autorilor privind conceptul de raportare integrat, dar și propunerea unei definiții proprii a raportării integrate pentru a aduce claritate în ceea ce privește ambiguitatea conceptuală persistentă în literatura de specialitate și pentru a contribui la fundamentarea cadrului teoretic al cercetării, oferind o perspectivă pentru demersul metodologic ulterior privind îmbunătățirea calității raportării integrate;
- ✓ compararea criticilor și aprecierilor din literatura de specialitate în legătură cu adoptarea și aplicarea practicilor de raportare integrată contribuind la evaluarea relevanței și maturității raportării integrate din

perspectiva cercetărilor din domeniu, în contextul transformărilor permanente ale mediului economic și normativ;

- ✓ analiza bibliometrică a conceptelor de raportare integrată și calitate a raportării integrate, prin aplicarea extensiei Biblioshiny a pachetului software Bibliometrix, oferind astfel o sinteză a stadiului actual al cercetării, dar și direcții viitoare de cercetare pentru a susține dezvoltarea constantă a domeniului raportării integrate;
- ✓ meta-analiza cercetărilor empirice din literatura de specialitate privind impactul factorilor determinanți asupra calității raportării integrate prin aplicare metodelor descrise de Hunter, Schmidt și Jackson pentru a sintetiza rezultatele dispersate ale cercetărilor anterioare și a oferi o estimare robustă a impactului variabilelor explicative, consolidând astfel modelele econometrice propuse în cercetare;
- ✓ evidențierea impactului factorilor ESG clasici și complementari asupra calității rapoartelor CSR în entitățile din România și RM cu ajutorul modelelor econometrice de regresie liniară multiplă în vederea asistării entităților în stabilirea priorităților strategice de îmbunătățire a proceselor de raportare, optimizării alocării resurselor către dimensiunile ESG cu influență semnificativă și orientării deciziilor manageriale spre creșterea transparenței și performanței durabile;
- ✓ îmbunătățirea calității rapoartelor integrate prezentate de entitățile din spațiul European, prin elucidarea factorilor determinanți de ordin financiar, de mediu, de guvernanta și macroeconomic în scopul furnizării unui cadru analitic care să permită identificarea factorilor cu impact semnificativ asupra nivelului de relevanță informațională, precum și formularea unor recomandări orientate spre consolidarea performanței durabile în concordanță cu exigențele reglementărilor europene.

Problemele științifice importante soluționate în teză privesc identificarea și testarea factorilor determinanți care influențează calitatea raportării integrate și rapoartelor de responsabilitate socială corporativă (CSR), precum și evaluarea intensității și sensului impactului acestora prin analiza de senzitivitate. Prin cercetarea realizată au fost depistate variabile interne și externe ce pot afecta transparența și relevanța informațiilor prezentate în rapoartele integrate, dar și credibilitatea acestora în percepția părților interesate. În același timp, au fost dezvoltate modele empirice menite să ajute entitățile în optimizarea procesului de raportare integrată, punând bazele unor practici eficiente de evaluare și îmbunătățire continuă a calității informațiilor comunicate părților interesate.

Utilitatea practică a rezultatelor obținute. Rezultatele obținute în partea practică a acestei teze, și anume, în capitolul 3, pot facilita procesul de luare a deciziilor de investiție, întrucât entitățile cu o performanță mai bună în domeniul ESG vor prezenta informații detaliate, ajutând la direcționarea atenției către entități responsabile și ce promovează o paradigmă de transparență în întocmirea rapoartelor corporative. Rezultatele cercetării au fost implementate de către entitățile BC „Victoriabank” SA și Art Flame SRL. În ceea ce privește utilitatea rezultatelor la nivelul decidenților politici și a organismelor de reglementare, se poate evidenția că Republica Moldova poate să se orienteze în direcția consolidării și promovării dimensiunilor de guvernanta, cum ar fi politicile anticorupție, dar și etica și transparența, și, în același timp, armonizarea cadrului legislativ la prevederile internaționale. Pe de altă parte, ONG-urile și persoanele ce susțin activitatea responsabilă a entităților, în baza concluziilor sectoriale prezentate în capitolul 3, pot înainta solicitări de creștere a transparenței către domeniile care nu au raportat informații importante pentru crearea unei imagini cuprinzătoare asupra performanței ESG a entităților. Este de remarcat că și angajații întreprinderilor pot avea o înțelegere mai bună a conceptelor ESG, exprimându-și pe această cale necesitățile către conducerea entităților în scopul îmbunătățirii condițiilor de muncă, a politicilor anti-discriminare și a beneficiilor, cum ar fi programele de sănătate pentru angajați.

În contextul rezultatelor obținute în capitolul 4, conducerea entităților poate ajusta unii dintre factorii determinanți identificați în scopul îmbunătățirii comunicării corporative. În Republica Moldova, entitățile Efes Vitanta Moldova Brewery SA și Zernoff Beverages SRL au reușit să adapteze recomandările contextului organizațional și să implementeze cu succes sugestiile propuse. Managerii pot consolida procesele conexe auditului intern pentru a-l face mai performant și pentru a asigura integritatea și completitudinea informațiilor raportate. În același timp, se evidențiază necesitatea apelării la serviciile de audit al grupului Big 4, acestea

fiind recunoscute pentru acuratețea cu care realizează verificarea datelor, rezultând rapoarte integrate transparente și relevante pentru luare deciziilor strategice și investiționale. De asemenea, responsabilii privind elaborarea rapoartelor pot lua în considerare impactul detalierei informațiilor privind performanța, concluziile formulate subliniind impactul pozitiv pe care îl are dimensiunea rapoartelor, însă fără a neglija principiul conciziei, prezentând doar informații importante în contextul procesului de creare a valorii și a performanței ESG. Totodată, managerii trebuie să supravegheze îndeaproape variabilitatea rentabilității entității, considerând impactul semnificativ pe care îl are disponibilitatea resurselor în vederea asigurării unor rapoarte integrate de calitate.

La nivelul decidenților politici, a organelor legislative și a organismelor de reglementare, rezultatele cercetării pot ajuta în revederea politicilor de dezvoltare durabilă prin perfecționarea cadrului legislativ. În acest sens, se observă că creșterea PIB-ului pe cap de locuitor reprezintă un factor de impact asupra calității rapoartelor, evidențiind necesitatea îmbunătățirii strategiilor macroeconomice în vederea creării premiselor pentru un proces eficient de raportare a entităților. Pe de altă parte, determinarea factorilor determinanți ai calității rapoartelor integrate influențează și investitorii și partenerii de afacerii, entitățile având direcțiile la care pot lucra pentru a rezultate rapoarte calitative, astfel părțile interesate, reprezentate de investitori, pot monitoriza impactul și performanța activității entităților, dar pot și identifica mai ușor entitățile mai puțin expuse riscurilor reputaționale. Mai mult, determinarea factorilor privind calitatea rapoartelor integrate poate aduce beneficii și pentru comunitate, întreprinderile având o imagine mai clară despre cum se poate de abordat și îmbunătățit acest tip de comunicare corporativă. Drept rezultat, impactul activității entităților din comunitatea locală va deveni mai accesibil și transparent, consolidând relațiile dintre entități și comunitate.

Limitele rezultatelor obținute. Este un fapt cert că fiecare cercetare științifică are unele limite datorate atât caracterului dinamic al fenomenelor analizate, cât și a constrângerilor metodologice, de timp și de resurse. În circumstanțele acestei lucrări, au fost depistate următoarele limite de cercetare:

Limita 1: Dimensiunea chestionarului privind aplicarea practicilor CSR, în care au fost incluse un număr impunător de întrebări. Acest factor a putut influența refuzul unor respondenți în expunerea părerilor în domeniul cercetat. De asemenea, alegerea chestionarului ca instrument de cercetare, poate implica subiectivitatea răspunsurilor oferite, dar și în unele cazuri distorsionarea acestora din cauza înțelegerii parțiale a subiectului tratat.

Limita 2: În ceea ce privește cercetarea factorilor determinanți ai calității raportării integrate, o posibilă limitare ar fi modelul de scoring aplicat în aprecierea calității rapoartelor, acesta fiind întocmit în strictă conformitate cu CRI, neluând în considerare prevederilor altor cadre aplicabile în acest sens.

Limita 3: Totodată, este posibil ca unii factori potențiali ai raportării integrate să nu fie incluși în modelele de cercetare, ceea ce oferă perspective pentru dezvoltarea cercetărilor viitoare.

Direcții viitoare de cercetare.

Domeniul de cercetare 1: Cercetările viitoare se pot concentra pe extinderea dimensiunilor ESG analizate, pentru a testa implicațiile unor indicatorilor ce nu au fost incluși în studiu. În ceea ce privește aplicabilitatea chestionarului, acesta se poate extinde pentru mai multe țări pentru a realiza, de exemplu o analiză comparativă a impactului factorilor ESG în entitățile stabilite în țările în curs de dezvoltare și în cele dezvoltate, obținând informații relevante pentru formularea unor politici și strategii de integrare a principiilor ESG în dependență de specificul mediului economic analizat.

Domeniul de cercetare 2: Poate fi investigat rolul instrumentelor bazate pe inteligență artificială în automatizarea colectării și interpretării datelor privind performanța ESG prezentată în rapoartele CSR și cele integrate. Pe această cale s-ar putea de testat sensibilitatea calității rapoartelor integrate la implementarea acestor instrumente, o cercetare în acest domeniu fiind de înaltă actualitate în contextul dezvoltării accelerate a instrumentelor AI.

BIBLIOGRAFIE

1. ABDULLAH, K. H.; M. F. ROSLAN; N. S. ISHAK; M. ILIAS and R. DANI. Unearthing hidden research opportunities through bibliometric analysis: a review. *Asian Journal of Research in Education and Social Sciences*. Online. 2023, vol. 5, no. 1, pp. 251-262. Disponibil: <https://doi.org/10.55057/ajress.2023.5.1.23> [accesat 2026-01-14].
2. BOTEZ, D. Raportarea integrată-sfârșit sau un nou început pentru raportarea financiară?. *Audit financiar*. Online. 2013, vol. 11, nr. 98, pp. 23-30. Disponibil: https://openurl.ebsco.com/EPDB%3Agcd%3A4%3A19175060/detailv2?sid=ebsco%3Aplink%3Ascholar&id=ebsco%3Agcd%3A86017122&crl=c&link_origin=scholar.google.com [accesat 2026-02-04].
3. BUSCO, C.; M. L. FRIGO; P. QUATTRONE and A. RICCABONI. Towards integrated reporting: concepts, elements and principles. In: C. BUSCO; M. FRIGO; A. RICCABONI and P. QUATTRONE (eds.), *Integrated Reporting*. Online. Cham: Springer, 2013, pp. 3-18. Disponibil: https://doi.org/10.1007/978-3-319-02168-3_1 [accesat 2026-01-14].
4. BUSCO, C. and E. SOFRA. The evolution of sustainability reporting: Integrated reporting and sustainable development challenges. In: Paolo TATICCHI and Melissa DEMARTINI (eds.), *Corporate Sustainability in Practice*. Online. Cham: Springer, 2021, pp. 191-206. Disponibil: https://doi.org/10.1007/978-3-030-56344-8_11 [accesat 2026-01-14].
5. CHURET, C. and R. G. ECCLES. Integrated reporting, quality of management, and financial performance. *Journal of Applied Corporate Finance*. Online. 2014, vol. 26, no. 1, pp. 56–64. Disponibil: <https://doi.org/10.1111/jacf.12054> [accesat 2026-01-14].
6. COJOCARU (BĂRBIERU), A.-C. and S. MIHAILA. Embracing the New Era of Artificial Intelligence in Integrated Reporting”. In: *Conference on Sustainability and Cutting-Edge Business Technologies*. Online. Cham: Springer Nature Switzerland, 2025, pp. 342-349. Disponibil: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-90271-0> [accesat 2026-02-10].
7. INTERNATIONAL INTEGRATED REPORTING COUNCIL. *International <IR> Framework*. Online. Disponibil: https://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2021/09/3103_IIRC_framework_doc_8a-RO-FINAL.pdf [accesat 2026-01-14].
8. COJOCARU (BĂRBIERU), A.-C.; S. MIHAILA; G. BADICU and A. GRAUR. Mapping the literature on integrated thinking: a bibliometric analysis. *Ecoforum Journal*. Online. 2021, vol. 10, no. 2(25). Disponibil: <https://ecoforumjournal.ro/index.php/eco/article/download/1778/1720> [accesat 2026-01-24].
9. DA COSTA MARQUES, M. D. C. Integrated reporting in the public sector—special focus on portuguese public university. *Revista de Gestão e Secretariado*. Online. 2023, vol. 14, no. 3, pp. 4319-4330. Disponibil: <https://doi.org/10.7769/gesec.v14i3.1894> [accesat 2026-02-10].
10. ECCLES, R. G. and M. P. KRZUS. *One report: Integrated reporting for a sustainable strategy*. Online. John Wiley & Sons, 2010. Disponibil: <https://doi.org/10.1002/9781119199960> [accesat 2026-02-10].
11. FIFKA, Matthias. Social and Environmental Assurance. In: S.O. IDOWU; N. CAPALDI; L. ZU and A. D. GUPTA (eds.), *Encyclopedia of Corporate Social Responsibility*. Online. Berlin: Springer, 2013, pp. 2173–2179. Disponibil: https://doi.org/10.1007/978-3-642-28036-8_88 [accesat 2026-01-15].
12. INTERNATIONAL INTEGRATED REPORTING COUNCIL (IIRC). *The International Integrated Reporting Framework, International Integrated Reporting Committee*. Online. Disponibil: <https://integratedreporting.ifrs.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf> [accesat 2026-01-14].
13. JEYARETNAM, T. L. and K. NIBLOCK-SIDDLE. Integrated reporting: A perspective from Net Balance. In: Robert G. ECCLES; Beiting CHENG and Daniela SALTZMAN (eds.), *The Landscape of Integrated Reporting: Reflections and Next Steps*. Online. Boston: Harvard Business School, 2010, pp. 33-37. Disponibil: <https://thecaqprod.wpengine.com/wp-content/uploads/2019/03/the-landscape-of-integrated-reporting-reflections-and-next-steps.pdf> [accesat 2026-02-10].
14. LAZARI, L. Raționament și scepticism profesional contabil în era inteligenței artificiale. Online. Conferința științifică internațională de contabilitate, ISCA 2025, Ediția a 14-a: Culegere de articole științifice, April 4-5 2025. Chișinău: [S. n.], 2025 (SEP ASEM), pp. 25-30. Disponibil: <https://doi.org/10.53486/isca2025.03> [accesat 2026-01-14].
15. MANIORA, J. (2015). Is Integrated Reporting Really the Superior Mechanism for the Integration of Ethics into the Core Business Model? An Empirical Analysis. *Journal of Business Ethics*. Online. 2015, vol. 140, no. 4, pp. 755–786. Disponibil: <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2874-z> [accesat 2026-02-11].

16. MITROVIC, R.; A. JURCIC and D. TRIFUNOVIC. Integrated reporting in SMEs. *Annales Universitatis Apulensis: Series Oeconomica*. Online. 2017, vol. 19, no. 1, pp. 58-64. Disponibil: <http://dx.doi.org/10.29302/oeconomica.2017.19.1.5> [accesat 2026-02-12].
17. RAHMANSYAH, A.; R. MULYANY and T. A. GEUMPANA. Using Social Media as A Legitimation Tool in Sustainability Reporting: Evidence from SOEs Listed on the Indonesia Stock Exchange. *Jurnal Dinamika Akuntansi dan Bisnis*. Online. 2023, vol. 10, no. 2. Disponibil: <https://dx.doi.org/10.24815/jdab.v10i2.27550> [accesat 2026-02-15].
18. RANDA, I. O. Integrated Reporting for Inclusive and Sustainable Global Capitalism. In: *Handbook of Research on Global Institutional Roles for Inclusive Development*. Online. IGI Global, 2022, chapter 10, pp. 175-197. Disponibil: <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-2448-3.ch010> [accesat 2026-02-15].
19. SALLOOMI, R. K. and A. H. YAHYA. The Extent of Compatibility of Reporting in The Banks of The Iraqi Stock Exchange with The International Integrated Reporting Framework and Its Response to The Requirements of Investors. *International Journal of Research in Social Sciences & Humanities*. Online. 2022, vol. 12, no. 1, pp. 611-629. Disponibil: <http://doi.org/10.37648/ijrssh.v12i01.031> [accesat 2026-02-10].
20. UNGER and M. R. ENTEZARIAN. Information content measurement of esg factors via entropy and its impact on society and security. *Information*. Online. 2021, vol. 12, no. 10, art. 391. Disponibil: <https://doi.org/10.3390/info12100391> [accesat 2026-02-15].
21. VITOLLA, F. and N. RAIMO. Adoption of integrated reporting: Reasons and benefits—A case study analysis. *International Journal of Business and Management*. Online. 2018, vol. 13, no. 12, pp. 244-250. Disponibil: <https://doi.org/10.5539/ijbm.v13n12p244> [accesat 2026-02-16].
22. YILDIRIM, G.; T. U. KOCAMIŞ and F. Ö. TÜRÜDÜOĞLU. Integrated Reporting: A Template for Energy Companies. In: Soner GOKTEN (ed.), *Accounting and corporate reporting – Today and Tomorrow*. Online. 2017, p. 15. Disponibil: <https://dx.doi.org/10.5772/intechopen.68921> [accesat 2026-02-16].
23. YÜKSEL, F. Entegre raporlama, değer yaratma ve entelektüel katma değer katsayısı: Bist kurumsal yönetim endeksinde bir uygulama. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*. Online. 2018, vol. 20, pp. 473-492. Disponibil: <https://dergipark.org.tr/en/pub/mbdd/issue/42789/517740> [accesat 2026-02-16].
24. YUCEMOZ, Mert. Integrated reporting: conceptual approaches to implementation and development prospects. Online. 2022. Disponibil: <http://doi.org/10.30525/978-9934-26-220-3-9> [accesat 2026-02-16].

LISTA PUBLICAȚIILOR ȘTIINȚIFICE ALE AUTORULUI LA TEMA TEZEI

1. Cărți de specialitate (recomandate spre editare de senatul/consiliul științific al unei organizații din domeniile cercetării și inovării sau recunoscute în calitate de cărți științifice peste hotare: proces de recenzare, aprobare de către organizații științifice sau publicare de către edituri științifice prestigioase)

1.1. cărți de specialitate colective (cu specificarea contribuției personale)

1. COJOCARU (BÂRBIERU), Ana-Carolina; Svetlana MIHAILA; Veronica GROSU and Ludmila FRUMUSACHI. Enhancing Integrated Reporting Processes through the Integration of Artificial Intelligence into Management Systems. Online. In: *Human versus Machine: Accounting, Auditing and Education in the Era of Artificial Intelligence*. Wrocław: Publishing House of Wrocław University of Economics and Business, 2024, Chapter 6, pp. 102-113. 0,52 c.a. ISBN 978-83-67899-57-4. Disponibil: https://books.google.md/books?hl=ro&lr=&id=jrtIEQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA35&dq=Human+versus+Machine:+Accounting,+Auditing+and+Education+in+the+Era+of+Artificial+Intelligence&ots=m-3pUa47_O&sig=8Lqn7HZBmRYAX4KhbYBSwYUwVeE&

2. Articole în reviste științifice

2.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS

2. COJOCARU (BÂRBIERU), Ana-Carolina; Svetlana MIHAILA; Anatol MELEGA and Victor COJOCARU. Impact of ESG performance on the quality of CSR reporting. *Entrepreneurship and Sustainability*. Online. 2025, issues, 13(1), pp. 131-142. 0,49 c.a. ISSN 2345-0282. *Impact Factor: 1,3*. Baze de date: Web of Science. Disponibil: <http://jssidoi.org/jesi/article/1334>

2.2. în reviste din alte baze de date acceptate de către ANACEC (cu indicarea bazei de date)

3. **COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina;** Svetlana MIHAILA and Mihaela-Ionela STANCIUC SOCOLIUC. Conceptual evolution of corporate social responsibility (CSR) approaches. *European Journal of Accounting, Finance & Business*, Suceava, România. Online. October 2021, vol. 17, issue (27), pp.129-137. ISSN 2344-102X; ISSN-L 2344-102X. 1,08 c.a. Baze de date: OAJI, Repec, Index Copernicus, ERIH+. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/277_7.pdf
4. **COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina;** Svetlana MIHAILA; Galina BĂDICU and Anatol GRAUR. Mapping the literature on integrated thinking: a bibliometric analysis. *Ecoforum Journal*. Online. 2021, vol. 10(3), issue 2(25), pp. 1-10. ISSN 2344-2174. 0,50 c.a. Baze de date: RePEc, CEEOL, EconBiz. Disponibil: <https://ecoforumjournal.ro/index.php/eco/article/download/1778/1720>
5. **COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina.** The Importance of Implementing and Applying CSR Practices in Enterprises in the Republic of Moldova. *European Journal of Accounting, Finance & Business*. Online. June 2022, vol. 10, issue 2, pp. 83-89. ISSN 2344-102X; ISSN-L 2344-102X. 1,08 c.a. Baze de date: OAJI, Repec, Index Copernicus, ERIH+. DOI: 10.4316/EJAFB.2022.10210. Disponibil: <https://accounting-management.ro/index.php?pag=showarticle&issue=29&year=2022&brief=2911>
6. **COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina;** Nicolai JIERI and Nicoleta ASALOȘ. Current Research Trends in IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers: a Comprehensive Review. *Analele Universității Ovidius, Seria: Științe Economice*. Online. 2023, nr. 2, pp. 670-678. ISSN 2393-3127. 0,50 c.a. Baze de date: EBSCOhost, RePEc, DOAJ. Disponibil: <https://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/ENG/wp-content/uploads/2024/02/8-3.pdf>
7. **COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina** and Svetlana MIHAILA. Implementation of IFRS sustainability disclosure standards into integrated reporting: a journey of future-oriented companies. *Revista de Studii Financiare*. Online. 2024, nr. 9(17), pp. 39-55. ISSN 2559-1347. 0,50 c.a. Baze de date: ERIH+, CEEOL, DOAJ, RePEc. Disponibil: <https://revista.isfin.ro/wp-content/uploads/2024/11/3.-Cojocaru-et..pdf>

2.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil (cu indicarea categoriei)

8. ȘOIMU, Sergiu; Galina BĂDICU și **Ana-Carolina COJOCARU (BĂRBIERU)**. Opțiuni de selectare și aplicare a politicilor contabile în aprecierea poziției și performanței financiare. *Economica*. Online. 2021, nr. 4(118), pp. 105-124. ISSN 1810-9136. 0,65 c.a. Baze de date: DOAJ, Index Copernicus, OAJI, etc. Categoria B. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/105-124.pdf
9. **COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina;** Svetlana MIHAILA and Veronica GROSU. Integrated reporting quality determinants: the case of basic materials and industrial companies. *Journal of Social Sciences*. Online. 2023, nr. 4, pp. 6-17. ISSN 2587-3490. 0,65 c.a. Baze de date: DOAJ, Index Copernicus, OAJI, etc. Categoria B. Disponibil: <https://press.utm.md/index.php/jss/article/view/2023-6-4-01/01-pdf>
10. JIERI, Nicolae; Violeta CODREAN and **COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina**. Scientific approaches to defining, regulating and researching entity accounts receivable. *Eastern European Journal for Regional Studies (EEJRS)*. Online. 2023, nr. 9(2), pp. 53-66. ISSN 2537-6179. 0,65 c.a. Baze de date: DOAJ, OAJI, CEEOL, RePEc. Categoria B. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/4_EEJRS_Issue92_53-66.pdf
11. ANDRIOAIA, Ioana; Veronica GROSU; Svetlana MIHAILA and **Ana-Carolina COJOCARU (BĂRBIERU)**. Analysis of intangibility degree in companies listed on the Bucharest stock market. *Economy and Sociology*. Online. 2025, nr. 1, pp. 26-34. ISSN 2587-4187. 0,65 c.a. Baze de date: DOAJ, RePEc, Socionet. Categoria B+. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/19-27_17.pdf

3. Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

3.1. în lucrările manifestărilor științifice incluse în bazele de date Web of Science și SCOPUS

12. MIHAILA, Svetlana; **Ana-Carolina COJOCARU (BĂRBIERU)** and Galina BĂDICU. Bibliometric Analysis of Integrated Reporting – Origin and Evolution at The International Level. Online. In: *Proceedings of the 38th International Business Information Management Association (IBIMA)*, November 23-24, 2021, Seville, Spain. Seville, 2021, pp. 5720-5731. ISBN 978-0-9998551-7-1. 0,27 c.a. Baze de date: Web of Science. Disponibil: <https://ibima.org/accepted-paper/the-conceptual-framework-of-integrated-reporting-origin-and-evolution-at-the-international-level/>
13. **COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina;** Svetlana MIHAILA and Veronica GROSU. The

Relationship Between the Environmental Performance Index and the GDP Growth Rate in Emerging Countries in Europe. Online. In: *Conference on Sustainability and Cutting-Edge Business Technologies*, May 22-24, 2023, Amman, Jordan. Amman, 2023, pp. 348-356. ISBN 978-3-031-42465-6. 0,27 c.a. Baze de date: Scopus. Disponibil: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-42463-2_32

14. COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina and Svetlana MIHAILA. Embracing the New Era of Artificial Intelligence in Integrated Reporting. Online. In: *Conference on Sustainability and Cutting-Edge Business Technologies*, April 21-23, 2025, Amman, Jordan, Amman, 2025, pp. 775-785. ISBN 978-3-031-90270-3. 0,27 c.a. Baze de date: Scopus. Disponibil: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-90271-0_55

3.2. în lucrările manifestărilor științifice incluse în alte baze de date acceptate de către ANACEC

15. COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina. Gândirea și raportarea integrată în contextul creării de valoare în IMM-uri. Online. In: *Sesiunea Anuală de Comunicări Științifice Internaționale a Studenților In-Extensio*: conf. șt. intern., 22 aprilie 2021, Universitatea „1 decembrie 1918” din Alba-Iulia. Alba-Iulia, 2021, pp. 254-260. ISSN 2360-0675. 0,38 c.a.

16. CIOCANU, Mihail; Svetlana MIHAILA; Veronica GROSU; Ioan-Dan TOPOR; Ana-Carolina COJOCARU (BĂRBIERU) et al. Method of analysis of integrated reporting and social responsibility on bibliometric and content. Online. In: *European Exhibition of Creativity and Innovation*: Proceedings of the 14th Edition of EUROINVENT, Iași, May 26-28, 2022. Iași, 2022, pp. 236-237. ISSN 2601-4564. 0,3 c.a. Disponibil: https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT_2022.pdf

3.3. în lucrările manifestărilor științifice incluse în Registrul materialelor publicate în baza manifestărilor științifice organizate din Republica Moldova

17. COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina. Bariere în implementarea cadrului de raportare integrată - perspectiva Republicii Moldova = Barriers in implementing the integrated reporting framework - perspective of the Republic of Moldova. Online. In: *Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători*: conf. șt. intern. studențească, ISSC 2021: Culegere de articole științifice, ed. a 5-a, 11-12 martie 2021. Chișinău: ASEM, 2021, pp. 94-101. ISBN 978-9975-155-12-0. 0,38 c.a. Disponibil: <https://irek.ase.md/xmlui/handle/123456789.1/26>

18. COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina; Svetlana MIHAILA și Veronica GROSU. Efectele raportării integrate în procesul de comunicare cu părțile interesate. In: *30 Years of Economic Reforms in the Republic of Moldova: Economic Progress Via Innovation and Competitiveness*: conf. șt. intern., 24-25 septembrie 2021. Chișinău: ASEM, 2021, pp. 174-181. ISBN 978-9975-155-66-3. 0,38 c.a. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-174-181.pdf

19. COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina și Svetlana MIHAILA. Nivelul de conștientizare și relevanța Responsabilității Sociale Corporative în cadrul entităților din Republica Moldova. Online. In: *International Scientific Conference on Accounting, ISCA, ed. 11*: conf. șt. intern., din 1-2 aprilie 2022. Chișinău: ASEM, 2022, pp. 142-149. ISBN 978-9975-155-92-2. 0,38 c.a. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/166747#

20. COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina. Teoriile și direcțiile viitoare privind cercetarea raportării integrate. Online. In: *Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători*: conf. șt. intern. studențească din 11-12 martie 2022, Ediția 6. Chișinău: ASEM, 2022, pp. 8-15. ISBN 978-9975-155-87-8. 0,38 c.a. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/173456#

21. COJOCARU (BĂRBIERU), Ana-Carolina; Svetlana MIHAILA and Veronica GROSU. Bibliometric Evidence on What Shapes CSR: A Knowledge Structure Analysis. Online. In: *Development Through Research and Innovation IDSC-2025: International Scientific Conference: The 6th Edition*, May 16th, 2025: Collection of scientific articles. Chișinău: SEP ASEM, 2025, pp. 407-413. ISBN 978-9975-168-26-7 (PDF). Disponibil: <https://doi.org/10.53486/dri2025.50>; <https://irek.ase.md/xmlui/handle/123456789/4158>

8. Brevete de invenție și alte obiecte de proprietate intelectuală (OPI)

22. GROSU, Veronica; Dan TOPOR; Ana-Carolina COJOCARU (BĂRBIERU); Mihai CIOCANU; Svetlana MIHAILA et al. Analiza bibliometrică și de context privind raportarea integrată și responsabilitatea socială. Certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe nr. O 7235, din 24.02.2022. Online. AGEPI. Disponibil: <https://www.db.agepi.md/opere/Details.aspx?id=16275672211871656847&nr=17272672211371656845>

ADNOTARE

la teza pentru obținerea gradului de doctor în științe economice

„Analiza de senzitivitate a factorilor determinanți în creșterea calității raportării integrate”

COJOCARU (BĂRBIERU) Ana-Carolina, Chișinău, 2026

Specialitatea: 522.02 – Contabilitate; audit; analiză economică

Structura tezei: adnotare, introducere, patru capitole, concluzii și recomandări, bibliografie (374), 166 pagini text de bază, 39 tabele, 28 figuri și 17 anexe. Rezultatele studiului sunt publicate în 22 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: raportare integrată, responsabilitate socială corporativă (CSR), dezvoltare durabilă, crearea de valoare, părți interesate, ESG, comunicare corporativă, guvernanță corporativă, calitatea raportării integrate, factori determinanți, avantaj competitiv.

Domeniul de studiu: contabilitate.

Scopul cercetării constă în determinarea și cuantificarea impactului exercitat de diverși factori (financiar, de mediu, de guvernanță, macroeconomici, culturali) asupra calității raportării integrate la nivelul entităților din Europa, dar și evidențierea influenței pilonilor ESG în îmbunătățirea rapoartelor CSR în cadrul entităților din Republica Moldova și România. Cercetarea vizează nu doar structurarea factorilor în funcție de impactul acestora, ci și evidențierea senzitivității rapoartelor la modificarea acestora, oferind entităților și cercetătorilor un cadru analitic relevant pentru aplicare.

Obiectivele cercetării: evidențierea evoluției și gruparea pe decade a etapelor de dezvoltare a conceptului de raportare integrată; prezentarea și explicarea elementelor de conținut a CRI, dar și delimitarea actualizărilor ultimei versiuni a cadrului; fundamentarea teoretică a conceptului de raportare integrată prin sinteza definițiilor autorilor din domeniu și furnizarea unei definiții proprii a raportării integrate; studierea nivelului de dezvoltare și a tendințelor în domeniul raportării integrate și calității acesteia la nivel internațional, prin aplicarea analizei bibliometrice; sinteza rezultatelor empirice prezentate în literatura de specialitate privind impactul factorilor determinanți asupra calității raportării integrate prin realizarea unui studiu meta-analitic al lucrărilor; evaluarea practicilor CSR și analiza impactului indicatorilor ESG clasici și extinși asupra calității raportării CSR în cadrul entităților din România și Republica Moldova; modelarea comportamentului componentelor ESG în corelație cu calitatea raportării CSR, la nivel sectorial, prin dezvoltarea unor modele explicative; identificarea și testarea efectului modelator a principalilor factori de influență asupra calității raportării integrate, la nivelul entităților europene; formularea unor recomandări de perfecționare a transparenței și relevanței informațiilor raportate prin ajustarea factorilor determinanți identificați.

Noutatea și originalitatea științifică constă în delimitarea modelelor econometrice de ajustare a calității rapoartelor CSR prin implementarea unor practici ESG în cadrul entităților, dar și evidențierea acestora în rapoartele anuale prezentate. În același timp, pe lângă indicatorii financiar, de mediu și economici, calitatea raportării integrate a fost analizată prin prisma impactului pe care îl pot exercita factorii macroeconomici și culturali asupra variației calității informațiilor publicate în rapoartele integrate.

Problema științifică importantă ce a fost soluționată este extinderea cunoștințelor și prezentarea beneficiilor raportării integrate către entitățile din Republica Moldova. În plus, au fost elaborate modele specifice ce pot sprijini entitățile în procesul de raportare integrată, astfel încât să fie obținute rapoarte de înaltă calitate.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă este subliniată de aportul substanțial informativ pe care îl are teza prin descrierea cadrului teoretic al raportării integrate, concomitent cu prezentarea elementelor de influență ce delimitează nivelul calității rapoartelor integrate și a rapoartelor CSR, astfel ajustând eficiența comunicărilor corporative la nivelul entităților din Republica Moldova și România.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele obținute în urma cercetării realizate pot fi implementate de către entitățile din Republica Moldova și România pentru a dezvolta rapoarte integrate de calitate, care să ajute la îmbunătățirea comunicării cu părțile interesate, dar și la creșterea performanței pe termen scurt, mediu și lung a entităților. Mai mult ca atât, rezultatele prezentate, în contextul întreprinderilor din Republica Moldova, au un rol informativ deosebit, întrucât în spațiul nostru sunt foarte puține informații privind conceptul și procesul de raportare integrată. Astfel, multiple entități din Republica Moldova deja au aflat și însușit fundamentele raportării integrate, dar și au ajustat elementele de impact ce pot favoriza creșterea calității comunicării corporative. Printre entitățile care au implementat recomandările tezei se numără: BC Victoriabank SA, Efes Vitanta Moldova Brewery SA, Zernoff Beverages SRL, Art Flame SRL.

ANNOTATION

for the PhD thesis in Economic Sciences

„Sensitivity analysis of the determinant factors in increasing the quality of integrated reporting”

COJOCARU (BĂRBIERU) Ana-Carolina, Chisinau, 2026

Specialty: 522.02 – Accounting; Audit; Economic Analysis

Thesis structure: abstract, introduction, four chapters, conclusions and recommendations, bibliography (374 sources), 166 pages of main text, 39 tables, 28 figures, and 17 annexes. The study results are published in 22 scientific papers.

Keywords: integrated reporting, corporate social responsibility (CSR), sustainable development, value creation, stakeholders, ESG, corporate communication, corporate governance, quality of integrated reporting, determinant factors, competitive advantage.

Field of study: accounting.

The aim of the research is to determine and quantify the impact exerted by various factors (financial, environmental, governance, macroeconomic, and cultural) on the quality of integrated reporting at the level of European entities, as well as to highlight the influence of ESG pillars in enhancing the quality of CSR reports within entities operating in the Republic of Moldova and Romania.

Research objectives: to highlight the evolution and decade-based grouping of the developmental stages of the integrated reporting concept; to present and explain the content elements of the International Integrated Reporting Framework, as well as to delimit the updates introduced in its latest version; to theoretically substantiate the concept of integrated reporting through the synthesis of definitions provided by scholars in the field and to formulate an original definition of integrated reporting; to examine the level of development and research trends in the field of integrated reporting and its quality at the international level by applying bibliometric analysis; to synthesize empirical findings from the literature regarding the impact of determinant factors on integrated reporting quality through a meta-analytical study; to evaluate CSR practices and analyze the impact of classical and extended ESG indicators on CSR reporting quality within entities from Romania and the Republic of Moldova; to model the behavior of ESG components in correlation with CSR reporting quality at sectoral level through the development of explanatory models; to identify and test the moderating effect of the main influencing factors on the quality of integrated reporting at the level of European entities; to formulate recommendations aimed at improving the transparency and relevance of reported information through the adjustment of the identified determinant factors.

Scientific novelty and originality consist in the delimitation of econometric models for adjusting the quality of CSR reports through the implementation of ESG practices within companies, as well as their disclosure in annual reports. At the same time, in addition to financial, environmental, and economic indicators, the quality of integrated reporting was analyzed through the lens of the impact that macroeconomic and cultural factors may exert on the variation of the quality of information published in integrated reports.

The important scientific problem solved is the expansion of knowledge and presentation of the benefits of integrated reporting to entities from the Republic of Moldova. In addition, specific models were developed to support companies in the integrated reporting process, in order to obtain high-quality reports.

The theoretical significance and applicative value are highlighted by the substantial informational contribution of the thesis, through the description of the theoretical framework of integrated reporting, along with the presentation of influencing elements that define the quality level of integrated reports and CSR reports, thereby enhancing the efficiency of corporate communications in companies from the Republic of Moldova and Romania.

Implementation of scientific results. The results obtained in the research can be implemented by entities from the Republic of Moldova and Romania in order to develop high-quality integrated reports, which will contribute to improving communication with stakeholders, as well as increasing the short-, medium-, and long-term performance of entities. Moreover, the results presented, in the context of companies from the Republic of Moldova, have a particularly informative role, since in our region there is very little information regarding the concept and process of integrated reporting. Thus, multiple companies in the Republic of Moldova have already learned and assimilated the fundamentals of integrated reporting and have also adjusted the influencing elements that can foster the improvement of corporate communication quality. Among the companies that have implemented the recommendations of the thesis are: BC Victoriabank SA, Efes Vitanta Moldova Brewery SA, Zernoff Beverages SRL, Art Flame SRL.

АННОТАЦИЯ

к диссертации на соискание ученой степени доктора экономических наук
«Анализ чувствительности детерминантных факторов в повышении качества интегрированной отчетности» КОЖОКАРУ (БЭРБИЕРУ) Ана-Каролина, Кишинев, 2026
Специальность: 522.02 – Бухгалтерский учет; аудит; экономический анализ

Структура диссертации: аннотация, введение, четыре главы, выводы и рекомендации, библиография (374 источников), 166 страниц основного текста, 39 таблицы, 28 рисунка и 17 приложений. Результаты исследования опубликованы в 22 научной работе.

Ключевые слова: интегрированная отчетность, корпоративная социальная ответственность (CSR), устойчивое развитие, создание ценности, заинтересованные стороны, ESG, корпоративные коммуникации, корпоративное управление, качество интегрированной отчетности, детерминантные факторы, конкурентное преимущество.

Область исследования: бухгалтерский учет.

Цель исследования заключается в определении и количественной оценке воздействия различных факторов (финансовых, экологических, управленческих, макроэкономических, культурных) на качество интегрированной отчетности на уровне организаций Европы, а также в выявлении влияния ESG-показателей на повышение качества CSR-отчетов в организациях Республики Молдова и Румынии.

Задачи исследования: выявление эволюции и группировка по десятилетиям этапов развития концепции интегрированной отчетности; представление и разъяснение элементов содержания Международной рамочной основы интегрированной отчетности, а также определение изменений последней версии данной Рамочной основы; теоретическое обоснование концепции интегрированной отчетности посредством синтеза определений, представленных в научной литературе, и формулирование собственного определения интегрированной отчетности; исследование уровня развития и тенденций в области интегрированной отчетности и ее качества на международном уровне с применением библиометрического анализа; обобщение эмпирических результатов, представленных в научной литературе, относительно влияния детерминирующих факторов на качество интегрированной отчетности посредством проведения метааналитического исследования; оценка практик CSR и анализ влияния классических и расширенных ESG-индикаторов на качество CSR-отчетности в организациях Румынии и Республики Молдова; моделирование поведения компонентов ESG во взаимосвязи с качеством CSR-отчетности на отраслевом уровне посредством разработки объяснительных моделей; выявление и тестирование модераторного эффекта основных факторов влияния на качество интегрированной отчетности на уровне европейских организаций; формулирование рекомендаций по совершенствованию прозрачности и релевантности раскрываемой информации путем корректировки выявленных детерминирующих факторов.

Научная новизна и оригинальность состоят в разработке эконометрических моделей корректировки качества отчетов CSR путем внедрения практик ESG в компаниях, а также в их отражении в годовых отчетах. При этом, помимо финансовых, экологических и экономических показателей, качество интегрированной отчетности было проанализировано через призму влияния макроэкономических и культурных факторов на изменение качества информации, публикуемой в интегрированных отчетах.

Важная научная проблема, решенная в диссертации, заключается в расширении знаний и представлении преимуществ интегрированной отчетности для компаний Республики Молдова. Кроме того, были разработаны специальные модели, которые могут поддержать компании в процессе интегрированной отчетности с целью получения отчетов высокого качества.

Теоретическая значимость и прикладная ценность подчеркиваются существенным информационным вкладом диссертации через описание теоретических основ интегрированной отчетности, а также представление факторов влияния, определяющих уровень качества интегрированных и CSR-отчетов, что позволяет повысить эффективность корпоративных коммуникаций в компаниях Республики Молдова и Румынии.

Внедрение научных результатов. Полученные в ходе исследования результаты могут быть внедрены организациями Республики Молдова и Румынии для разработки качественных интегрированных отчетов, которые будут способствовать улучшению коммуникации с заинтересованными сторонами, а также повышению эффективности деятельности организаций в краткосрочной, среднесрочной и долгосрочной перспективе. Более того, в контексте компаний Республики Молдова представленные результаты имеют особую информационную ценность, так как в нашем регионе существует крайне ограниченное количество информации о концепции и процессе интегрированной отчетности. Таким образом, многие компании Республики Молдова уже ознакомились и усвоили основы интегрированной отчетности, а также скорректировали факторы влияния, способствующие повышению качества корпоративных коммуникаций. Среди компаний, внедривших рекомендации диссертации, числятся: BC Victoriabank SA, Efes Vitanta Moldova Brewery SA, Zernoff Beverages SRL, Art Flame SRL.

Ana-Carolina COJOCARU (BĂRBIERU)

Analiza de senzitivitate a factorilor determinanți în creșterea calității raportării integrate

Specialitatea științifică: 522.02 CONTABILITATE; AUDIT; ANALIZĂ ECONOMICĂ

Rezumatul tezei de doctor în științe economice

Aprobat spre tipar: 20.02.2026

Formatul hârtiei A4, Hârtie offset.

Tipar offset.

Tiraj 50 ex.

Coli de tipar: 2,47

Serviciul Editorial-Poligrafic al Academiei de Studii Economice din

Moldova mun. Chișinău, MD-2005, str. Gr. Bănulescu-Bodoni, 61

tel.: 022 402 936